

P6_TA(2008)0348

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego *I**

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (COM(2006)0016 – C6-0037/2006 – 2006/0006(COD))

(Procedura współdecyzji: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2006)0016),
 - uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 42 i 308 Traktatu WE, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C6-0037/2006),
 - uwzględniając art. 51 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A6-0251/2008),
1. zatwierdza wniosek Komisji po poprawkach;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego wniosku lub zastąpienie go innym tekstem;
 3. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

P6_TC1-COD(2006)0006

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 9 lipca 2008 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr .../2008 w sprawie wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 574/72

(Tekst mający znaczenie dla EOG i dla Szwajcarii)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 42 i 308,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹, w szczególności jego art. 89,

¹ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1, sprostowanie w Dz.U. L 200 z 7.6.2004, s. 1.

uwzględniając wniosek Komisji ||,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 unowocześnia zasady koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich poprzez określenie niezbędnych środków i procedur wprowadzenia w życie i mając wzgląd na ich uproszczenie na korzyść wszystkich zainteresowanych podmiotów. Należy ustanowić szczegółowe zasady wykonania.
- (2) Zorganizowanie skuteczniejszej i ściślejszej współpracy między instytucjami zabezpieczenia społecznego jest istotnym czynnikiem, aby osoby objęte rozporządzeniem (WE) nr 883/2004 mogły korzystać ze swoich praw w najlepszych możliwych terminach i warunkach.
- (3) Stosowanie środków elektronicznych jest dostosowane do szybkiej i rzetelnej wymiany danych między instytucjami państw członkowskich. Elektroniczne przetwarzanie || danych wpłynie korzystnie na przyspieszenie procedur dotyczących zainteresowanych osób. Powinny one ponadto korzystać ze wszystkich dostępnych gwarancji przewidzianych w przepisach wspólnotowych dotyczących ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych i do swobodnego przepływu tych danych. ***Dlatego państwa członkowskie powinny powziąć konieczne środki w celu zapewnienia odpowiedniego traktowania danych związanych z krajowym prawodawstwem w dziedzinie zabezpieczenia społecznego objętym rozporządzeniem (WE) nr 883/2004, zgodnie z zasadą ochrony osób prywatnych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych i ich wymiany w kontekście przedmiotowego rozporządzenia.***
- (4) Udostępnienie danych ||, również elektronicznych, poszczególnych organów państw członkowskich mogących uczestniczyć w wykonaniu rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w formie umożliwiającej ich aktualizację w czasie rzeczywistym ułatwi wymiany między instytucjami państw członkowskich. Podejście takie, podkreślające istotność informacji czysto faktograficznych oraz kwestię ich natychmiastowej dostępności dla obywateli stanowi ważne uproszczenie, które zostaje wprowadzone niniejszym rozporządzeniem.
- (5) ***Osiągnięcie możliwie najbardziej płynnego funkcjonowania i skutecznego zarządzania złożonymi procedurami wdrażającymi przepisy dotyczące koordynacji zabezpieczenia społecznego, wymaga systemu natychmiastowej aktualizacji załącznika IV. Przygotowanie i zastosowanie tych postanowień wymaga bliskiej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją, a ich wdrożenie powinno odbyć się szybko, mając na względzie dotykające obywateli i administrację konsekwencje, jakie są spowodowane przez opóźnienia. Komisja powinna zatem uzyskać uprawnienia do utworzenia i zarządzania bazą danych, a także zagwarantowania jej operacyjności przynajmniej od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja, w szczególności powinna powziąć konieczne kroki w celu***

¹ Dz.U. C 324 z 30.12.2006, s. 59.

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2008 r.

zintegrowania w przedmiotowej bazie danych informacji wymienionych w załączniku IV.

- (6) Wzmocnienie niektórych procedur przyniesie użytkownikom rozporządzenia (WE) nr 883/2004 więcej bezpieczeństwa prawnego i przejrzystości. W szczególności ustalenie wspólnych terminów na wykonanie niektórych obowiązków lub zakończenie niektórych etapów administracyjnych przyczyni się do wyjaśnienia i nadania odpowiedniej struktury relacjom między osobami ubezpieczonymi i instytucjami.
- (7) Państwa członkowskie, ich właściwe organy lub instytucje zabezpieczenia społecznego powinny mieć możliwość ustanowienia między sobą uproszczonych procedur i uzgodnień administracyjnych, które uznają za bardziej skuteczne i bardziej dostosowane w kontekście własnego systemu zabezpieczenia społecznego. Jednakże takie uzgodnienia nie mogą wpływać na prawa osób objętych rozporządzeniem (WE) nr 883/2004.
- (8) Złożoność właściwa dla dziedziny zabezpieczenia społecznego sprawia, iż potrzebny jest szczególny wysiłek ze strony wszystkich instytucji *państw członkowskich* na rzecz osób ubezpieczonych, aby nie narażać na szkodę zainteresowanych osób, które nie przekazały swoich wniosków lub niektórych informacji instytucji uprawnionej do przetwarzania wniosku zgodnie z zasadami i procedurami przewidzianymi w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 i w niniejszym rozporządzeniu.
- (9) W celu określenia właściwej instytucji, czyli tej, której ustawodawstwo stosuje się lub tej, na którą przypada płatność niektórych świadczeń, potrzebna jest analiza obiektywnej sytuacji osoby ubezpieczonej i jej członków rodziny przez instytucje *jednego lub kilku państw członkowskich*. Aby zapewnić ochronę osoby zainteresowanej w czasie trwania tych koniecznych wymian między instytucjami, należy przewidzieć jej tymczasowe przypisanie do jednego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego.
- (10) ***Państwa członkowskie powinny współpracować w celu określenia miejsca zamieszkania obywateli, których dotyczy przedmiotowe rozporządzenie oraz rozporządzenie (WE) nr 883/2004, a także, w przypadku różnicy opinii, każde państwo członkowskie powinno uwzględnić wszystkie istotne kryteria, aby rozwiązać daną kwestię. W tym celu państwa członkowskie mogą wziąć pod uwagę właściwe przepisy niniejszego rozporządzenia.***
- (11) Celem wielu środków i procedur przewidzianych niniejszym rozporządzeniem jest większa przejrzystość kryteriów, które instytucje *państw członkowskich* stosują w ramach rozporządzenia (WE) nr 883/2004. To uszczegółowienie wynika z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, decyzji Komisji Administracyjnej oraz z ponadtrzydziestoletniego doświadczenia w stosowaniu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w ramach podstawowych wolności przewidzianych w Traktacie.
- (12) ***Rozporządzenie przewiduje środki i procedury służące propagowaniu mobilności pracowników i bezrobotnych. Pracownicy przygraniczni, którzy zostali całkowicie pozbawieni pracy, mogą zgłosić się do służb zatrudnienia zarówno w państwie zamieszkania, jak i w państwie członkowskim, w którym byli ostatnio zatrudnieni. Jednakże powinni oni być uprawnieni do pobierania zasiłku jedynie w państwie członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania.***

- (13) Rozszerzenie zakresu stosowania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 na wszystkie osoby ubezpieczone, włącznie z osobami nieaktywnymi, wymaga pewnych szczególnych zasad i procedur dla tych osób, w szczególności w celu określenia właściwego ustawodawstwa, aby uwzględnić okresy poświęcone na wychowywanie dzieci przez osoby, które nigdy nie wykonywały pracy zawodowej ani nie prowadziły działalności na własny rachunek w poszczególnych *państwach członkowskich*, w których zamieszkiwały.
- (14) Niektóre procedury powinny ponadto odzwierciedlać konieczność zrównoważonego rozmieszczenia obciążeń między *państwa członkowskie*. W szczególności w zakresie działu chorobowego, procedury te powinny uwzględniać z jednej strony sytuację *państw członkowskich*, które ponoszą koszty przyjęcia osób ubezpieczonych poprzez udostępnienie im systemu zdrowotnego oraz z drugiej strony, *państw członkowskich*, których instytucje ponoszą koszty świadczeń rzeczowych otrzymanych przez osoby objęte ich ubezpieczeniem w innym *państwie członkowskim* niż *państwo*, w którym te osoby zamieszkują.
- (15) W szczególnych ramach rozporządzenia (WE) nr 883/2004 należy wyjaśnić warunki ponoszenia kosztów świadczeń rzeczowych w przypadku choroby w ramach „planowanych świadczeń zdrowotnych”, czyli świadczeń, z których dana osoba korzysta w innym *państwie członkowskim* niż *państwo*, w którym jest ubezpieczona lub w którym zamieszkuje. Obowiązki osoby ubezpieczonej dotyczące wcześniejszego złożenia wniosku *powinny zostać* sprecyzowane, *podobnie* jak i obowiązki instytucji względem pacjenta w zakresie warunków udzielenia zgody. Należy również określić konsekwencje dotyczące ponoszenia kosztów finansowych za świadczenia zdrowotne otrzymane w innym *państwie członkowskim* na podstawie udzielonej zgody.
- (16) Aby zachować zaufanie w zakresie wymiany danych i odpowiedzieć na konieczność skutecznego zarządzania wymaganego od systemów zabezpieczenia społecznego *państw członkowskich*, koniecznym wydaje się wprowadzenie bardziej restrykcyjnych procedur w celu skrócenia terminów płatności wierzytelności między instytucjami *państw członkowskich*. Należy więc wzmocnić procedury dotyczące przetwarzania wierzytelności w kontekście świadczeń z tytułu choroby i bezrobocia.
- (17) Ponieważ systemy zabezpieczenia społecznego objęte rozporządzeniem (WE) nr 883/2004 opierają się na idei solidarności wszystkich osób ubezpieczonych, należy przewidzieć mechanizmy służące skuteczniejszemu dochodzeniu wierzytelności związanych ze świadczeniami nienależnymi lub niezapłaconymi przez te osoby. Procedury wzajemnej pomocy między instytucjami powinny zostać określone w oparciu o przepisy przewidziane w dyrektywie Rady 2008/55/WE z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy *dochodzeniu* należności dotyczących niektórych składek, opłat, podatków i innych obciążeń¹ w celu lepszego zabezpieczenia interesów finansowych *państw członkowskich* przez organizowanie współpracy, w szczególności pomiędzy organami podatkowymi.
- (18) Informowanie osób ubezpieczonych na temat ich praw i obowiązków jest istotnym elementem relacji opartej na zaufaniu z właściwymi organami i instytucjami *państw członkowskich*.
- (19) Ponieważ cel *niniejszego rozporządzenia*, a mianowicie przyjęcie środków w sprawie koordynacji, których celem jest rzeczywiste zapewnienie swobodnego przepływu

¹ Dz.U. L 150 z 10.6.2008, s. 28.

osób, nie może być w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie, a może zostać lepiej osiągnięty na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości, określoną w art. 5. traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wychodzi poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tych celów.

- (20) Niniejsze rozporządzenie *powinno zastąpić* rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych osób prowadzących działalność na własny rachunek i członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie¹,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Tytuł I
Przepisy ogólne

Rozdział I
Definicje

Artykuł 1
Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia:
 - a) **„rozporządzenie podstawowe” oznacza rozporządzenie (WE) nr 883/2004;**
 - b) **„rozporządzenie wykonawcze” oznacza niniejsze rozporządzenie; oraz**
 - c) **zastosowanie mają definicje zawarte w rozporządzeniu podstawowym.**
2. Poza definicjami, o których mowa w ust. 1 dla celów niniejszego rozporządzenia:
 - a) „punkt dostępu” oznacza **jakikolwiek organ wyznaczony jako elektroniczny punkt kontaktowy** wyznaczony przez właściwy organ danego państwa członkowskiego **dla jednego lub więcej działów zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 3 rozporządzenia podstawowego; jego** zadaniem jest wysyłanie lub otrzymywanie drogą elektroniczną – **za pośrednictwem wspólnej sieci istniejącej między państwami członkowskimi** – danych koniecznych do wykonania rozporządzenia **podstawowego** oraz rozporządzenia **wykonawczego**;
 - b) „instytucja łącznikowa” oznacza **każdy** organ wyznaczony przez właściwy organ danego państwa członkowskiego dla jednego lub wielu działów zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 3 rozporządzenia **podstawowego do odpowiadania** na wnioski o udzielenie informacji i o pomoc, **w celu stosowania rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego oraz wypełnienia zadań przydzielonych mu na mocy tytułu IV rozporządzenia wykonawczego;**
 - c) „dokument” oznacza zbiór danych, niezależnie od jego nośnika, **o strukturze pozwalającej na wymianę tych danych** drogą elektroniczną; **przekazywanie tych danych** jest niezbędne dla funkcjonowania rozporządzenia **podstawowego i** rozporządzenia **wykonawczego**;

¹ Dz.U. L 74 z 27.3.1972, s. 1.

- d) „standardowa wiadomość elektroniczna” oznacza każdy dokument o strukturze zgodnej z określonym **■** formatem służącym *elektronicznej* wymianie informacji między *państwami członkowskimi*;
- e) „przekaz drogą elektroniczną” oznacza przekaz za pomocą sprzętu elektronicznego do przetwarzania danych (włącznie z kompresją cyfrową) z wykorzystaniem przesyłu kablowego, transmisji radiowej, technologii optycznej lub każdego innego środka elektromagnetycznego;
- f) „Komisja Techniczna” oznacza komisję o której mowa w art. 73 rozporządzenia *podstawowego*;
- g) „Komisja Obrachunkowa” oznacza komisję o której mowa w art. 74 rozporządzenia *podstawowego*.

Rozdział II

Przepisy dotyczące współpracy i wymiany danych

Artykuł 2

Zakres i warunki wymiany między instytucjami

1. Do celów rozporządzenia wykonawczego kontakty pomiędzy organami i instytucjami państw członkowskich a osobami objętymi przepisami rozporządzenia podstawowego opierają się na zasadach usługi publicznej, obiektywizmu, współpracy, aktywnej pomocy, skuteczności, dostępności dla osób niepełnosprawnych i szybkiej realizacji.

2. Instytucje *dostarczają sobie wzajemnie lub wymieniają między sobą, w terminach określonych prawem odpowiednich państw członkowskich*, wszystkie dane niezbędne do ustanowienia i określenia praw i obowiązków osób, *do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe. Przekazywanie tych danych między państwami członkowskimi odbywa się bezpośrednio pomiędzy samymi instytucjami lub za pośrednictwem instytucji łącznikowych.*

3. Jeżeli dana osoba w wyniku pomyłki przekazała informacje, dokumenty lub wnioski **■** instytucji *znajdującej się na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym znajduje się instytucja* wyznaczona zgodnie z rozporządzeniem *wykonawczym*, pierwsza instytucja *bezwzględnie* przekazuje informacje, dokumenty i wnioski – ze wskazaniem daty ich pierwotnego przekazania – z powrotem do instytucji wyznaczonej zgodnie z **■** rozporządzeniem *wykonawczym*. Jest to data obowiązująca dla tej ostatniej instytucji. ***Instytucje państwa członkowskiego nie mogą jednak ponosić odpowiedzialności, ani ich decyzje nie mogą być uznane za podjęte zaocznie, tylko z tego powodu, że informacje, dokumenty lub wnioski zostały przekazane przez instytucje innych państw członkowskich z opóźnieniem.***

■

4. Jeżeli przekazanie danych odbywa się za pośrednictwem punktu dostępu lub instytucji łącznikowej, uznaje się ten punkt dostępu lub instytucję łącznikową jako spełniającego rolę i zadania instytucji wymaganej w danym *państwie członkowskim* w zakresie terminu na odpowiedź na złożone wnioski.

Artykuł 3

Zakres i warunki wymiany między beneficjentami a instytucjami

1. **Osoby, do których stosuje się rozporządzenie podstawowe, mają obowiązek przekazania właściwej instytucji informacji, dokumentów lub dowodów niezbędnych do określenia ich sytuacji lub sytuacji ich rodzin, do określenia lub zachowania ich praw i obowiązków oraz do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa oraz wynikających z niego obowiązków.**

■

2. **Zbierając, przekazując lub przetwarzając dane osobowe na mocy własnego ustawodawstwa w celu spełnienia wymogów wdrażania rozporządzenia podstawowego, każde państwo członkowskie zapewnia zainteresowanej osobie możliwość pełnego korzystania z jej praw w zakresie ochrony danych osobowych, zgodnie z przepisami wspólnotowymi w zakresie ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych i do swobodnego przepływu tych danych.**

W szczególności państwa członkowskie zapewniają, że te dane osobowe nie zostaną wykorzystane do innych celów niż do celu zabezpieczenia społecznego, chyba że zainteresowane osoby wyrażą na to zgodę. Państwa członkowskie dostarczają również na życzenie zainteresowanej osoby konkretnych i adekwatnych informacji o przetwarzaniu danych osobowych wymaganych do celów niniejszego rozporządzenia.

Zainteresowana osoba ma prawo do egzekwowania poprzez właściwy organ swych praw w zakresie dotyczących jej danych, bez względu na ich pochodzenie, w obszarach objętych niniejszym rozporządzeniem.

Wykaz oraz szczegółowe informacje dotyczące urzędnika do spraw ochrony danych osobowych powołanego w każdym państwie członkowskim zgodnie z art. 18 dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych¹, zajmującego się danymi związanymi z prawodawstwem w zakresie zabezpieczenia społecznego objętego rozporządzeniem podstawowym, stanowi część załącznika IV rozporządzenia wykonawczego.

3. **W zakresie koniecznym do zastosowania rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego, właściwe instytucje przekazują zainteresowanym osobom informacje oraz wystawiają potrzebne im dokumenty w terminach określonych prawem odpowiednich państw członkowskich.**

4. **Właściwa instytucja państwa członkowskiego, która bezpośrednio przesyła dokument zawierający decyzję w sprawie praw danej osoby zamieszkującej lub przebywającej na terytorium innego państwa członkowskiego, występuje z wnioskiem o potwierdzenie odbioru niezależnie od nośnika i przyjętego sposobu wysyłki. Potwierdzenia odbioru można udzielić na dowolnym nośniku lub dowolnym sposobem.**

5. **W razie braku dowodu wysłania decyzji, o której mowa w ust. 4, terminy odnoszące się do przedawnienia lub utraty praw nabytych na mocy rozporządzenia podstawowego nie mogą być stosowane w odniesieniu do beneficjentów.**

6. **Kiedy data wysłania decyzji, o której mowa w ust. 4 jest należycie określona, decyzję właściwej instytucji uznaje się za możliwą do zastosowania w odniesieniu do osoby zainteresowanej w terminie miesiąca po tej dacie. Jednakże jeżeli ustawodawstwo państwa**

¹ *Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.*

członkowskiego, które podjęło decyzję, przewiduje dłuższy termin, należy ten termin zastosować.

7. W każdym wypadku, osobie zainteresowanej przysługują możliwości odwołania się i procedury przewidziane przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję, która podjęła decyzję.

■

Artykuł 4

Format i sposób wymiany danych

1. Komisja *administracyjna* ustala **strukturę**, zawartość, **format oraz sposoby wymiany** dokumentów i ■ standardowych wiadomości elektronicznych.

2. Przekazywanie danych między instytucjami, punktami dostępu lub instytucjami łącznikowymi odbywa się drogą elektroniczną w ramach wspólnej bezpiecznej sieci zapewniającej poufność i ochronę wymiany danych.

3. Podczas kontaktowania się z *zainteresowanymi osobami* właściwe instytucje **wykorzystują sposoby adekwatne do danej sprawy i** preferują wykorzystanie środków elektronicznych **w zakresie, w jakim jest to możliwe. Komisja administracyjna ustala praktyczne rozwiązania służące wysłaniu osobie zainteresowanej takich informacji, dokumentów lub decyzji drogą elektroniczną.**

Artykuł 5

Wartość prawna dokumentów i dowodów potwierdzających wydanych w innym państwie członkowskim

1. Dokumenty wydane przez instytucję danego *państwa członkowskiego*, które są poświadczeniem sytuacji danej osoby w celu wykonania rozporządzenia *podstawowego* i ■ rozporządzenia *wykonawczego*, oraz dowody potwierdzające wydane przez organ innego *państwa członkowskiego*, włącznie z organami podatkowymi, stosują się w odniesieniu do instytucji pozostałych *państw członkowskich* tak długo, jak te dokumenty lub dowody nie zostaną wycofane lub uznane za nieważne przez właściwy organ lub instytucję *państwa członkowskiego*, w którym zostały wydane.

2. W razie wątpliwości co do ważności dokumentu lub dokładności faktów, które leżą u podstaw informacji w nim zawartych, *otrzymująca* instytucja państwa członkowskiego ■ zwraca się do instytucji, która ten dokument wydała, aby uzyskać niezbędne wyjaśnienia i, w stosownych przypadkach, doprowadzić do wycofania tego dokumentu. **Instytucja, która wydała dokument, ponownie rozważa podstawy jego wydania i – w razie konieczności – wycofuje go.**

3. W przypadku braku zgody zawartej między zainteresowanymi instytucjami w terminie miesiąca po dacie wniesienia wniosku przez instytucję, która otrzymała dokument, można zwrócić się do Komisji Administracyjnej zgodnie z art. 76, ust. 6 rozporządzenia *podstawowego*, w celu uzgodnienia poglądów w terminie sześciu miesięcy po odwołaniu się do niej.

Artykuł 6

Tymczasowe stosowanie ustawodawstwa i zaliczkowa wypłata świadczeń

1. **O ile rozporządzenie wykonawcze nie stanowi inaczej, w przypadku wystąpienia**

różnicy opinii pomiędzy instytucjami lub władzami dwóch lub więcej państw członkowskich w odniesieniu do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, osoba zainteresowana zostaje tymczasowo objęta ustawodawstwem jednego z państw członkowskich, przy czym hierarchia ważności ustawodawstwa określana jest zgodnie z następującymi kryteriami:

- a) ***ustawodawstwo państwa członkowskiego, na którego terytorium dana osoba faktycznie wykonuje pracę najemną lub prowadzi działalność na własny rachunek, o ile praca najemna lub działalność na własny rachunek jest wykonywana tylko w jednym z państw członkowskich; lub***
- b) ***ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym zamieszkuje, jeżeli wykonuje w nim część swojej działalności zawodowej lub gdy nie jest zatrudniona ani nie prowadzi działalności na własny rachunek; lub***
- c) ***ustawodawstwu tego spośród zainteresowanych państw członkowskich, w którym po raz pierwszy wystąpiono z wnioskiem o stosowanie jego ustawodawstwa – jeżeli dana osoba prowadzi działalność lub kilka rodzajów działalności w dwóch lub więcej państwach członkowskich.***

2. W przypadku różnicy zdań między właściwymi instytucjami lub organami dwóch lub więcej państw członkowskich w sprawie wskazania instytucji, która ma wypłacać świadczenia, osoba zainteresowana, która mogłaby ubiegać się o świadczenia, gdyby nie zaistniał spór, korzysta z zaliczkowej wypłaty świadczeń przewidzianych przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję w miejscu zamieszkania lub, jeżeli osoba zainteresowana nie zamieszkuje na terytorium jednego z wymienionych państw członkowskich, korzysta ona z zaliczkowej wypłaty świadczeń przewidzianych przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję, do której najpierw wpłynął wniosek.

3. ***Jeżeli zainteresowane instytucje lub organy nie osiągną porozumienia, sporną kwestię można przedstawić komisji administracyjnej za pośrednictwem właściwych organów, nie wcześniej jednak niż w terminie miesiąca od daty pojawienia się niepewności lub różnicy opinii, o której mowa w ust. 1 lub 2. Komisja administracyjna próbuje doprowadzić do pogodzenia różniących się między sobą opinii w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym przedstawiono jej daną kwestię.***

4. Jeżeli okaże się, że mające zastosowanie ustawodawstwo nie jest ustawodawstwem państwa członkowskiego, do którego osoba zainteresowana została tymczasowo przypisana lub że instytucja, która tymczasowo przyznała świadczenia, nie jest właściwą instytucją, uznaje się, że instytucja, którą uznano za właściwą, jest uważana za właściwą z mocą wsteczną, jak gdyby różnica opinii nie miała miejsca, najpóźniej od daty tymczasowego przypisania lub od pierwszego tymczasowego przyznania danych świadczeń.

5. W razie konieczności, właściwa instytucja ustala sytuację finansową zainteresowanej osoby w odniesieniu do składek i świadczeń zgodnie z warunkami przewidzianymi w art. 71- do 81 rozporządzenia wykonawczego.

Świadczenia rzeczowe przyznane tymczasowo przez daną instytucję zgodnie z ust. 2 są zwracane przez właściwą instytucję zgodnie z przepisami tytułu IV rozporządzenia wykonawczego.

Artykuł 7

Obowiązek tymczasowego wyliczenia

1. **O ile rozporządzenie wykonawcze nie stanowi inaczej, w przypadkach, w których osoba kwalifikuje się do objęcia oświadczeniem lub do opłacania składek zgodnie z przepisami rozporządzenia podstawowego, natomiast właściwa instytucja nie dysponuje wszystkimi informacjami dotyczącymi sytuacji tej osoby w innym państwie członkowskim pozwalającymi na ostateczne wyliczenie wysokości tego świadczenia lub składki, instytucja ta przyznaje to świadczenie na wniosek zainteresowanej osoby lub dokonuje tymczasowego wyliczenia jego wysokości, jeżeli takie wyliczenie jest możliwe na podstawie informacji, którymi ta instytucja dysponuje.**

2. Nowe wyliczenie świadczenia lub składki winno zostać wykonane, kiedy tylko dokumenty dowodowe zostaną przekazane instytucji, której to dotyczy.

Rozdział III

Inne ogólne przepisy wykonawcze rozporządzenia podstawowego.

Artykuł 8

Ustalenia administracyjne między dwoma lub więcej państwami członkowskimi

1. Przepisy niniejszego rozporządzenia zastępują przepisy uzgodnień dotyczących wykonania konwencji, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia podstawowego, z wyjątkiem przepisów uzgodnień dotyczących konwencji, o których mowa w załączniku II rozporządzenia podstawowego, o ile przepisy wymienionych uzgodnień zostały wpisane do załącznika I rozporządzenia wykonawczego.

2. Państwa członkowskie mogą między sobą zawierać, jeżeli to konieczne, uzgodnienia dotyczące wykonania konwencji, o których mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, o ile wymienione uzgodnienia nie naruszają praw **i obowiązków osób zainteresowanych oraz o ile zostały one ujęte w załączniku 1 do rozporządzenia wykonawczego.**

Artykuł 9

Inne procedury między instytucjami

1. Dwa lub więcej państw członkowskich lub ich właściwe organy mogą uzgodnić inne procedury niż przewidziane **w rozporządzeniu wykonawczym**, o ile wymienione procedury nie mają wpływu na prawa **lub obowiązki osób zainteresowanych**.

2. Umowy zawarte w tym celu są podane do wiadomości komisji administracyjnej i wymienione w załączniku I niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 10

Zakaz kumulacji świadczeń

Kiedy świadczenia należne z tytułu prawodawstwa dwóch lub więcej państw członkowskich ulegają wzajemnemu zmniejszeniu, zawieszeniu lub zniesieniu, kwoty, które nie byłyby wypłacone w przypadku ścisłego zastosowania klauzul zmniejszenia, zawieszenia lub zniesienia przewidzianych w ustawodawstwie zainteresowanych państw członkowskich, są podzielone przez liczbę świadczeń podlegających zmniejszeniu, zawieszeniu lub zniesieniu.

Artykuł 11

Informacje służące określeniu miejsca zamieszkania

1. **Jeżeli** między instytucjami **dwóch lub więcej** państw członkowskich **istnieje rozbieżność opinii w kwestii** określenia miejsca zamieszkania danej osoby, **do której stosuje**

się rozporządzenie podstawowe, instytucje te zgodnie ustalają centrum zainteresowania tej osoby, *na podstawie ogólnej oceny wszystkich dostępnych informacji związanych z istotnymi faktami, mogących obejmować odpowiednio:*

- a) długość trwania i ciągłość *obecności na terytoriach zainteresowanych państw członkowskich*;
- b) *osobistą sytuację danej osoby, w tym:*
 - i) *rodzaj prowadzonej działalności i warunki jej prowadzenia, w szczególności miejsce, w którym taka działalność jest zazwyczaj prowadzona, stały charakter działalności oraz czas trwania umowy o pracę*;
 - ii) *sytuację rodzinną tej osoby oraz powiązania rodzinne*;
 - iii) *prowadzenie wszelkiej działalności o charakterze niezarobkowym*;
 - iv) *w przypadku studentów – źródło ich dochodu*;
 - v) *sytuację mieszkaniową tej osoby, zwłaszcza określenie jej stałego charakteru*;
 - vi) *państwo członkowskie, w którym dana osoba uważana jest za mającą miejsce zamieszkania do celów podatkowych*.

2. Jeżeli zastosowanie poszczególnych kryteriów *na podstawie istotnych faktów* wymienionych w ust. 1 nie umożliwia *zainteresowanym* instytucjom osiągnięcia porozumienia w tej kwestii, wola wyrażona przez daną osobę, *wynikająca z takich faktów i okoliczności, a zwłaszcza powód, który skłonił ją do przemieszczenia się*, jest uznawana za rozstrzygającą w celu ustalenia jej *faktycznego* miejsca zamieszkania.

Artykuł 12 Sumowanie okresów

1. W celu wykonania przepisów art. 6 rozporządzenia *podstawowego* właściwa instytucja zwraca się do instytucji *państw członkowskich*, których ustawodawstwu *również* podlegała osoba *zainteresowana*, aby otrzymać informacje dotyczące *wszystkich* okresów ukończonych w ramach tego ustawodawstwa.

2. Do okresów ubezpieczenia, *pracy najemnej, pracy na własny rachunek* lub zamieszkania ukończonych w ramach ustawodawstwa danego państwa członkowskiego dodaje się *takie* okresy ukończone w ramach ustawodawstwa dowolnego innego państwa członkowskiego *w zakresie, w jakim jest to konieczne do celów stosowania art. 6 rozporządzenia podstawowego*, pod warunkiem, że te okresy nie pokrywają się.

3. Jeżeli okres ubezpieczenia *obowiązkowego* lub zamieszkania, ukończony w ramach ustawodawstwa *państwa członkowskiego* zbiega się z *ukończonym* okresem ubezpieczenia dobrowolnego lub *kontynuowanego* fakultatywnego, zgodnie z ustawodawstwem innego *państwa członkowskiego*, uwzględnia się jedynie okres ukończony z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego.

4. Jeżeli okres ubezpieczenia lub zamieszkania, inny niż okres równoważny ukończony zgodnie z ustawodawstwem danego *państwa członkowskiego*, zbiega się z okresem równoważnym na mocy ustawodawstwa innego *państwa członkowskiego*, uwzględnia się jedynie okres inny niż okres równoważny.

5. Każdy okres równoważny na mocy ustawodawstwa dwóch lub więcej *państw członkowskich* jest uwzględniany jedynie przez instytucję ostatniego *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwu osoba ubezpieczona podlegała obowiązkowo przed wymienionym okresem. W przypadku gdyby osoba ubezpieczona nie podlegała obowiązkowo ustawodawstwu *państwa członkowskiego* przed wymienionym okresem, okres ten jest uwzględniany przez instytucję pierwszego *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwu ta osoba podlegała po wspomnianym okresie.

6. W przypadku gdy nie można ściśle określić czasu, w którym ukończono niektóre okresy ubezpieczenia lub zamieszkania zgodnie z ustawodawstwem danego Państwa członkowskiego, przyjmuje się, że okresy te nie pokrywają się z okresami ubezpieczenia lub zamieszkania, ukończonymi zgodnie z ustawodawstwem innego Państwa członkowskiego i uwzględnia się te okresy, **jeżeli może to przynieść korzyści zainteresowanej osobie**, jedynie w *takiej mierze*, w jakiej mogą *one być rozsądnie* uwzględnione.

7.. Jeżeli okresy ubezpieczenia lub zamieszkania nie są uwzględniane zgodnie z niniejszym artykułem, ponieważ pierwszeństwo przysługuje innym okresom, które nie uprawniają do otrzymania danych świadczeń, nieuwzględniane okresy nadal wywołują skutki przewidziane w ustawodawstwie krajowym w zakresie, w jakim dotyczą nabywania, zachowywania i odzyskiwania praw do świadczeń.

Artykuł 13

Zasady przeliczania okresów ubezpieczenia

Jeżeli okresy ubezpieczenia ukończone zgodnie z ustawodawstwem danego *państwa członkowskiego* są wyrażane w jednostkach innych niż te, które są stosowane w ustawodawstwie innego *państwa członkowskiego*, przeliczenie niezbędne w celu sumowania okresów dokonuje się zgodnie z następującymi zasadami:

- a) jeden dzień jest równoważny z ośmioma godzinami i odwrotnie;
- b) pięć dni jest równoważnych z jednym tygodniem i odwrotnie;
- c) dwadzieścia dwa dni jest równoważnych z jednym miesiącem i odwrotnie;
- d) trzy miesiące lub trzynaście tygodni, lub sześćdziesiąt sześć dni jest równoważnych z jednym kwartałem i odwrotnie;
- e) do celów przeliczania tygodni na miesiące i odwrotnie, tygodnie i miesiące są przeliczane na dni;
- f) w wyniku zastosowania lit. a) do e), liczba okresów ubezpieczenia ukończonych w ciągu jednego roku kalendarzowego nie może przekroczyć dwustu sześćdziesięciu czterech dni lub pięćdziesięciu dwóch tygodni lub dwunastu miesięcy lub czterech kwartałów.

Jeżeli okresy ubezpieczenia ukończone zgodnie z ustawodawstwem *państwa członkowskiego* są wyrażane w miesiącach, dni, które stanowią ułamek miesiąca są uznawane za cały miesiąc, zgodnie z zasadami przeliczania wymienionymi w ust. 1

Tytuł II

Określenie właściwego ustawodawstwa

Artykuł 14

Szczegóły odnoszące się do art. 12 i 13 rozporządzenia podstawowego

1. *Do celów stosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego „osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy ..., a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego” może być osobą zatrudnioną w celu oddelegowania do innego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że osoba ta, bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia podlega już ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę przedsiębiorstwo ją zatrudniające.*

2. *Do celów stosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego słowa „który normalnie tam prowadzi swą działalność” odnoszą się do pracodawcy zazwyczaj prowadzącego znaczną część działalności, poza działalnością związaną z samym zarządzaniem wewnętrznym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, z uwzględnieniem wszystkich kryteriów charakteryzujących działalność prowadzoną przez dane przedsiębiorstwo; odpowiednie kryteria muszą zostać dopasowane do charakterystycznych cech poszczególnych pracodawców i do rzeczywistego charakteru prowadzonej działalności.*

3. *Do celów stosowania art. 12 ust. 2 rozporządzenia podstawowego słowa „która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek” odnoszą się do osoby, która zazwyczaj prowadzi znaczną część działalności na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę. W szczególności osoba taka musi już prowadzić działalność od pewnego czasu przed datą, kiedy zamierza skorzystać z przepisów wspomnianego powyżej artykułu oraz podczas okresu prowadzenia tymczasowej działalności w innym państwie członkowskim musi nadal spełniać w państwie, w którym ma siedzibę, wymogi konieczne do prowadzenia działalności pozwalające na jej ponowne podjęcie po powrocie.*

4. W celu wykonania przepisów art. 12, ust. 2 rozporządzenia podstawowego stosowanym kryterium, aby określić czy działalność, w związku z którą osoba prowadząca działalność na własny rachunek wyjeżdża do innego państwa członkowskiego jest „podobna” do działalności na własny rachunek normalnie prowadzonej jest kryterium obejmujące rzeczywistą naturę działalności, a nie fakt jej zakwalifikowania jako pracę najemną lub na własny rachunek przez to inne państwo członkowskie.

5. *Do celów stosowania art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego osoba, która „normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich”, oznacza w szczególności osobę, która:*

- a) *prowadząc nadal działalność w jednym państwie członkowskim, równocześnie prowadzi odrębną działalność na terytorium jednego lub więcej innych państw członkowskich niezależnie od czasu trwania lub charakteru tej działalności;*
- b) *w sposób ciągły prowadzi zamiennie kilka rodzajów działalności, z wyjątkiem działalności o charakterze marginalnym, w jednym lub więcej państwach członkowskich, niezależnie od częstotliwości takiej zmiany czy też jej regularnego charakteru.*

6. *Do celów stosowania art. 13 ust. 2 rozporządzenia podstawowego osoba, która „normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub więcej państwach członkowskich”, oznacza w szczególności osobę, która równocześnie lub zamiennie prowadzi jeden lub więcej odrębnych rodzajów działalności na własny rachunek,*

niezależnie od charakteru takiej działalności, na terytorium jednego lub więcej państw członkowskich.

7. *W celu rozróżnienia działalności prowadzonej na mocy ust. 5 i 6 od sytuacji przewidzianych w art. 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego, czas trwania działalności w jednym lub więcej innych państwach członkowskich (jej stały bądź incydentalny czy tymczasowy charakter) ma znaczenie rozstrzygające. W tym celu przeprowadzana jest ogólna ocena wszystkich istotnych faktów obejmujących, w odniesieniu do osoby wykonującej pracę najemną, w szczególności miejsce pracy określone w umowie o pracę.*

8. W celu wykonania przepisów art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia **podstawowego** „znaczna część działalności polegającej na pracy najemnej lub na własny rachunek” prowadzona w danym państwie członkowskim **oznacza**, że znaczna pod względem ilościowym część całej działalności osoby wykonującej pracę najemną lub działalność na własny rachunek jest prowadzona w tym państwie, przy czym nie musi to być koniecznie największa część tej działalności. ■

W celu określenia, czy znaczna część działalności jest prowadzona w danym państwie członkowskim, należy uwzględnić następujące orientacyjne kryteria:

- a) *w przypadku pracy najemnej – czas pracy lub wynagrodzenie; oraz*
- b) *w przypadku działalności na własny rachunek – wielkość obrotów, czas pracy, liczba świadczonych usług lub dochód.*

W ramach oceny ogólnej ilość 25 % w odniesieniu do kryteriów wskazanych powyżej oznacza, że znaczna część działalności nie jest prowadzona w danym państwie członkowskim.

9. W celach stosowania przepisów art. 13 ust. 2 lit. b) rozporządzenia **podstawowego** „centrum zainteresowania” działalności osoby wykonującej pracę na własny rachunek określa się uwzględniając wszystkie elementy składające się na jej działalność zawodową, w szczególności miejsce, w którym znajduje się stała siedziba działalności osoby zainteresowanej, zwyczajowy charakter lub okres trwania wykonywanej działalności, *państwo członkowskie*, w którym osoba zainteresowana podlega obowiązkowi podatkowemu względem wszystkich swoich dochodów niezależnie od ich źródła, oraz wolę osoby zainteresowanej wynikającą ze wszystkich okoliczności.

10. *W celu określenia ustawodawstwa mającego zastosowanie na mocy ust. 8 i 9 zainteresowane instytucje uwzględniają sytuację przewidywaną na kolejnych 12 miesięcy kalendarzowych.*

11. W przypadku, gdy dana osoba wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej *państwach członkowskich* dla pracodawcy, którego siedziba znajduje się poza terytorium Unii oraz gdy wymieniona osoba zamieszkuje w *państwie członkowskim* nie wykonując tam istotnej działalności, podlega ona ustawodawstwu *państwa członkowskiego*, w którym zamieszkuje.

Artykuł 15

Procedury dotyczące stosowania art. 11 ust. 3 lit. b) i d), art. 11 ust. 4 oraz art. 12 rozporządzenia podstawowego (Powiadamianie zainteresowanych instytucji)

1. *O ile art. 16 rozporządzenia wykonawczego nie stanowi inaczej, jeżeli osoba prowadzi działalność w państwie członkowskim innym niż państwo właściwe na mocy tytułu II rozporządzenia podstawowego, pracodawca lub – w przypadku osoby, która nie prowadzi działalności w ramach pracy najemnej – osoba zainteresowana przekazuje stosowne informacje właściwej instytucji państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie w danym przypadku, w miarę możliwości z wyprzedzeniem. Instytucja ta bezzwłocznie udostępnia informacje dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do osoby zainteresowanej zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. b) lub art. 12 rozporządzenia podstawowego instytucji wyznaczonej przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym prowadzona jest działalność.*

2. *Przepisy ust. 1 stosuje z uwzględnieniem niezbędnych zmian w odniesieniu do osób objętych przepisami art. 11 ust. 3 lit. d) rozporządzenia podstawowego.*

3. *Pracodawca w rozumieniu art. 11 ust. 4 rozporządzenia podstawowego, dla którego pracownik wykonuje pracę najemną na pokładzie statku pływającego pod banderą innego państwa członkowskiego, przekazuje stosowne informacje właściwej instytucji państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie w danym przypadku, w miarę możliwości z wyprzedzeniem. Instytucja ta bezzwłocznie udostępnia informacje dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do osoby zainteresowanej zgodnie z art. 11 ust. 4 rozporządzenia podstawowego instytucji wyznaczonej przez właściwy organ państwa członkowskiego, pod którego banderą pływa statek, na pokładzie którego pracownik ma wykonywać pracę najemną.*

Artykuł 16

Procedura wykonywania przepisów art. 13 rozporządzenia podstawowego

1. *Osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub w kilku państwach członkowskich informuje o tym fakcie instytucję wyznaczoną przez odpowiedni urząd państwa członkowskiego swojego miejsca zamieszkania. Instytucja ta podaje ten fakt do wiadomości wyznaczonych instytucji każdego z państw członkowskich, na terytorium których osoba ta wykonuje pracę.*

2. *Instytucja wyznaczona przez odpowiedni urząd państwa członkowskiego, w którym osoba wykonująca pracę zamieszkuje, bezzwłocznie określa ją ■ ustawodawstwo mające zastosowanie do osoby zainteresowanej, biorąc pod uwagę przepisy art. 13 rozporządzenia podstawowego i art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Początkowo określenie przepisów ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje instytucje wyznaczone przez odpowiednie urzędy poszczególnych państw członkowskich, w których prowadzona jest działalność, o tym tymczasowym określeniu.*

3. *Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w okresie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim wyznaczonej instytucji w państwach członkowskich, w których prowadzona jest działalność, chyba że ustawodawstwo zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 3a lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji poinformowała instytucję wyznaczoną przez właściwy organ państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem wspomnianego terminu dwóch miesięcy o niemożności zaakceptowania zaproponowanego określenia lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.*

4. *Jeżeli z uwagi na niepewność co do określenia mającego zastosowanie*

ustawodawstwa konieczne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub organy dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich lub samych właściwych organów, ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanej osoby jest określone na mocy wspólnego porozumienia, przy uwzględnieniu przepisów art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

W przypadku wystąpienia różnicy opinii między instytucjami lub zainteresowanymi właściwymi organami, powinny one szukać porozumienia zgodnie z warunkami ustalonymi powyżej; przy czym zastosowanie mają przepisy art. 6 rozporządzenia wykonawczego.

5. Właściwa instytucja państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało określone jako mające zastosowanie tymczasowo lub ostatecznie, bezzwłocznie przekazuje stosowne informacje osobie zainteresowanej.

6. Jeżeli osoba zainteresowana nie dostarczy informacji, o których mowa w ust. 1, przepisy niniejszego artykułu są stosowane z inicjatywy instytucji wyznaczonej przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym osoba ta ma miejsce zamieszkania, jak tylko sytuacja tej osoby będzie znana, w miarę możliwości za pośrednictwem innej zainteresowanej instytucji.

Artykuł 17

Procedura wykonywania przepisów art. 15 rozporządzenia podstawowego

Członkowie personelu pomocniczego wykonują prawo wyboru, przewidziane w art. 15 rozporządzenia *podstawowego*, w chwili zawierania umowy o pracę. Władza uprawniona do zawierania umowy powiadamia wyznaczoną instytucję *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwo wybrał członek personelu pomocniczego.

Artykuł 18

Procedura dotycząca stosowania art. 16 ust. 1 rozporządzenia podstawowego

Wnioski pracodawcy lub osoby zainteresowanej o zastosowanie do nich wyjątków od przepisów art. 11–15 rozporządzenia podstawowego składane są, w miarę możliwości z wyprzedzeniem, właściwemu organowi lub podmiotowi wyznaczonemu przez organ tego państwa członkowskiego, o którego ustawodawstwa stosowanie wnioskuje pracodawca lub osoba zainteresowana.

Artykuł 19

Powiadamianie osób zainteresowanych i pracodawców

1. Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo *będzie stosowane na mocy tytułu II rozporządzenia podstawowego*, informuje daną osobę oraz, w przypadku gdy ma to zastosowanie, jego pracodawcę lub pracodawców o zobowiązaniach jakie nakłada na nich to ustawodawstwo. Instytucja ta udziela im potrzebnej pomocy w wypełnianiu formalności przewidzianych przez to ustawodawstwo.

2. **■** *Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo stosuje się na mocy przepisów tytułu II rozporządzenia podstawowego, informuje osobę zainteresowaną za pomocą poświadczenia stosowanego ustawodawstwa, że dane ustawodawstwo ma zastosowanie oraz, w przypadku gdy ma to zastosowanie, wskazuje przez jaki okres i na jakich warunkach ma ono zastosowanie. W poświadczeniu wskazuje się zarobki podane przez pracodawcę.*

Artykuł 20 Współpraca między instytucjami

1. **Właściwe instytucje** przekazują instytucji właściwej państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo stosuje się w odniesieniu do danej osoby **na mocy tytułu II rozporządzenia podstawowego, wymagane** informacje niezbędne do ustalenia **daty, od której ustawodawstwo to ma zastosowanie, oraz** składek, jakie ubezpieczony oraz jego pracodawca lub pracodawcy mają obowiązek uiszczać na podstawie stosowanego ustawodawstwa.
2. Instytucja właściwa *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwo będzie stosowane w odniesieniu do danej osoby, informuje o tym fakcie instytucję Państwa Członkowskiego, którego ustawodawstwu osoba ta ostatnio podlegała i wskazuje datę rozpoczęcia stosowania ustawodawstwa.

Artykuł 21 Obowiązki pracodawcy

1. Pracodawca zatrudniający danego pracownika, **którego siedziba lub miejsce prowadzenia działalności znajdują się poza terytorium właściwego państwa członkowskiego**, zobowiązany jest wypełniać obowiązki wynikające z ustawodawstwa mającego zastosowanie do tego pracownika, w szczególności obowiązek płacenia składek przewidzianych przez to ustawodawstwo, **tak jakby jego siedziba lub miejsce prowadzenia działalności znajdowały się we właściwym państwie członkowskim**.
2. Pracodawca **niemający miejsca prowadzenia działalności** w państwie członkowskim, którego ustawodawstwo ma zastosowanie oraz pracownik najemny mogą uzgodnić między sobą, iż spoczywający na pracodawcy obowiązek uiszczania składek jest wypełniany w jego imieniu przez pracownika najemnego **bez uszczerbku dla podstawowych obowiązków pracodawcy**. Pracodawca **ma obowiązek wysłać właściwej instytucji** tego państwa członkowskiego **zawiadomienie o przyjętych uzgodnieniach**.

Tytuł III Przepisy szczególne dotyczące różnych kategorii świadczeń

Rozdział I Świadczenia z tytułu choroby, macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca

Artykuł 22 Ogólne zasady stosowania

1. Właściwe organy **lub instytucje** zapewniają, aby ubezpieczeni **mieli dostęp do wszelkich niezbędnych informacji** o procedurach i warunkach **przyznawania** świadczeń rzeczowych, w przypadku gdy świadczenia te są udzielane na terytorium innego państwa członkowskiego niż państwo instytucji właściwej **■**.
2. Przepisy art. 25 i 26 *rozporządzenia wykonawczego* pozostają bez uszczerbku dla stosowania krajowych przepisów *państw członkowskich*, które przewidują, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, ponoszenie kosztów świadczeń rzeczowych bardziej korzystne finansowo niż ponoszenie na mocy przepisów *rozporządzenia podstawowego*.
3. Dwa lub więcej *państw członkowskich* lub właściwe organy tych państw mogą uzgodnić inne procedury i zasady wykonywania przepisów art. 25, 26 i 27 *rozporządzenia wykonawczego*. Jednakże takie umowy nie mogą mieć niekorzystnego wpływu na warunki ponoszenia kosztów świadczeń rzeczowych, udzielanych zainteresowanym osobom, i kwoty

do jakich są one ponoszone, wynikające ze stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia. Komisja Administracyjna jest powiadamiana o takich umowach.

4. ***Niezależnie od art. 5 lit. a) rozporządzenia podstawowego państwo członkowskie może stać się odpowiedzialne za koszt świadczeń w myśl art. 22 rozporządzenia podstawowego wyłącznie wtedy, gdy ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury lub renty na mocy ustawodawstwa tego państwa członkowskiego, lub w myśl art. 23–30 rozporządzenia podstawowego wyłącznie wtedy, gdy ubezpieczony otrzymuje emeryturę lub rentę na mocy ustawodawstwa tego państwa członkowskiego.***

Artykuł 23

System mający zastosowanie w przypadku istnienia wielu systemów w *państwie członkowskim* miejsca zamieszkania lub pobytu

Jeżeli ustawodawstwo miejsca zamieszkania lub pobytu przewiduje kilka systemów ubezpieczenia na wypadek choroby, macierzyństwa lub na rzecz ojca, na mocy przepisów art. 17, art. 19 ust. 1, oraz art. 20, 22, 24, 26 i 27 rozporządzenia *podstawowego* stosuje się przepisy ustawodawstwa dotyczące systemu ogólnego mającego zastosowanie do pracowników najemnych.

Artykuł 24

Miejsce zamieszkania w innym *państwie członkowskim* niż właściwe *państwo członkowskie*

1. Do celów stosowania art. 17 rozporządzenia *podstawowego*, ubezpieczony lub członkowie jego rodziny mają obowiązek zarejestrowania się w instytucji swojego miejsca zamieszkania, przedstawiając dokument potwierdzający posiadanie prawa do świadczeń rzeczowych na koszt właściwego *państwa członkowskiego*.

Dokument ten wydaje instytucja właściwa, w przypadku gdy ma to zastosowanie, na podstawie informacji dostarczonych przez pracodawcę. Jeżeli ubezpieczony lub członkowie jego rodziny nie przedstawiają takiego dokumentu, instytucja miejsca zamieszkania zwraca się do instytucji właściwej o udzielenie niezbędnych informacji.

2. ***Dokument, o którym mowa w ust. 1, pozostaje ważny dopóki właściwa instytucja nie powiadomi instytucji miejsca zamieszkania o jego unieważnieniu.***

Instytucja miejsca zamieszkania powiadamia instytucję właściwą o każdej rejestracji, dokonanej zgodnie z przepisami ust. 1, ***a także o każdej zmianie lub unieważnieniu takiej rejestracji.***

3. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian do osób, o których mowa w art. 22, 24, 25 i 26 rozporządzenia *podstawowego*.

Artykuł 25

Pobyt w innym *państwie członkowskim* niż właściwe *państwo członkowskie*

A) Procedura i zakres prawa

1. Do celów stosowania przepisów art. 19 rozporządzenia *podstawowego* ubezpieczony ***przedstawia podmiotowi świadczącemu opiekę zdrowotną w państwie członkowskim miejsca pobytu dokument wydany przez swoją instytucję właściwą, który potwierdza jego prawa do świadczeń rzeczowych. Jeżeli ubezpieczony nie ma rzeczowego dokumentu, to na wniosek lub z powodu innych potrzeb instytucja miejsca pobytu występuje do właściwej***

instytucji o niezbędny dokument.

2. *Dokument potwierdza, że ubezpieczony jest uprawniony do korzystania ze świadczeń rzeczowych na warunkach ustanowionych w art. 19 rozporządzenia podstawowego na takich samych zasadach jak te, które mają zastosowanie do ubezpieczonych na mocy ustawodawstwa państwa członkowskiego miejsca pobytu.*

3. Świadczenia rzeczowe, o których mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia podstawowego obejmują świadczenia rzeczowe, *które są udzielane ubezpieczonemu w państwie członkowskim miejsca pobytu, zgodnie z jego ustawodawstwem, a które stają się niezbędne ze względów medycznych, aby zapobiec sytuacji, w której ubezpieczony jest zmuszony do powrotu przed końcem planowanego pobytu do właściwego państwa członkowskiego w celu poddania się wymaganemu leczeniu.*

B) Procedura i zasady ponoszenia kosztów świadczeń rzeczowych i zwrotu takich kosztów

4. Jeśli ubezpieczony rzeczywiście poniósł *koszty wszystkich lub części* świadczeń rzeczowych, udzielonych w ramach art. 19 rozporządzenia podstawowego *i jeżeli ustawodawstwo stosowane przez instytucję miejsca pobytu przewiduje możliwość zwrotu tych kosztów ubezpieczonemu, może on przesłać* swój wniosek o zwrot kosztów do instytucji miejsca pobytu. *W takim przypadku instytucja* ta zwraca bezpośrednio ubezpieczonemu poniesione koszty takich świadczeń według stosowanych stawek i na warunkach *stawek zwrotu kosztów* przewidzianych w ustawodawstwie krajowym.
5. Jeśli osoba ubezpieczona nie wystąpiła o zwrot kosztów bezpośrednio do instytucji miejsca pobytu, poniesione koszty zwracane są zainteresowanemu przez właściwą instytucję *zgodnie ze stawkami stosowanymi* przez instytucję miejsca pobytu *lub, gdyby art. 61 rozporządzenia wykonawczego miał zastosowanie w danym przypadku, kwotami które podlegałyby zwrotowi kosztów dla instytucji miejsca pobytu.*

Instytucja miejsca pobytu *ma obowiązek udzielić* instytucji właściwej — *na jej wniosek* — *wszelkich* niezbędnych informacji dotyczących tych stawek *lub kwot.*

6. W drodze odstępstwa od przepisów *ust. 6* instytucja właściwa może dokonać zwrotu poniesionych kosztów *zgodnie z pułapami i stawkami określonymi w obowiązującym ją ustawodawstwie*, pod warunkiem, że ubezpieczony udzielił zgody na objęcie go tym przepisem **■**.
7. *Kwoty zwracane ubezpieczonemu w żadnym wypadku nie są wyższe niż kwota faktycznie poniesionych przez niego kosztów.*
8. W przypadku gdy poniesione koszty były znaczące, instytucja właściwa może

wypłacić ubezpieczonemu odpowiednią zaliczkę natychmiast po otrzymaniu jego wniosku o zwrot kosztów.

C) **Członkowie rodziny**

9. **Przepisy ust. 1–8 stosuje się odpowiednio do członków rodziny ubezpieczonego.**

Artykuł 26

Planowane świadczenia zdrowotne

A) Procedura zezwoleń

1. **Do celów stosowania art. 20 ust. 1 rozporządzenia podstawowego ubezpieczony przedstawia instytucji miejsca pobytu dokument wydany przez swoją instytucję właściwą. Do celów niniejszego artykułu instytucja właściwa oznacza instytucję ponoszącą koszty planowanego leczenia; w przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 4 i art. 27 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, w których koszty świadczeń rzeczowych udzielanych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania są zwracane na podstawie kwot zryczałtowanych, za instytucję właściwą uważana jest instytucja miejsca zamieszkania.**

2. **Jeżeli miejsce zamieszkania ubezpieczonego nie znajduje się na terytorium właściwego państwa członkowskiego, zwraca się on o wydanie zezwolenia do instytucji miejsca zamieszkania, która niezwłocznie przekazuje to zezwolenie instytucji właściwej.**

W takim przypadku instytucja miejsca zamieszkania wydaje zaświadczenie, w którym określa, czy w państwie członkowskim miejsca zamieszkania zostały spełnione warunki art. 20 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia podstawowego.

Instytucja właściwa może odmówić wydania przedmiotowego zezwolenia jedynie w sytuacji, gdy w ocenie instytucji miejsca zamieszkania warunki art. 20 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia podstawowego nie zostały spełnione w państwie członkowskim miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub gdy takie samo leczenie może zostać zapewnione w samym właściwym państwie członkowskim, w terminie uzasadnionym względami medycznymi, z uwzględnieniem aktualnego stanu zdrowia i prawdopodobnego przebiegu choroby osoby zainteresowanej.

Instytucja właściwa powiadamia o swojej decyzji instytucję państwa członkowskiego miejsca zamieszkania.

W przypadku braku odpowiedzi w ciągu 15 dni kalendarzowych od dnia

wysyłki, przyjmuje się, iż instytucja właściwa udzieliła zgody.

3. **Nie można odmówić wydania zezwolenia zgodnie z art. 20 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia podstawowego, jeżeli osoba objęta ubezpieczeniem, której miejsce zamieszkania nie znajduje się na terytorium właściwego państwa członkowskiego, wymaga pilnego i niezbędnego dla ratowania życia leczenia. W takich okolicznościach instytucja miejsca zamieszkania wydaje w imieniu instytucji właściwej zezwolenie i niezwłocznie informuje o tym fakcie instytucję właściwą.**

Instytucja właściwa zobowiązana jest przyjąć ustalenia i wybrane formy leczenia *przyjęte przez lekarzy uprawnionych przez instytucję miejsca zamieszkania, która wydaje zezwolenie w zakresie pilnych i niezbędnych świadczeń służących ratowaniu życia* ||.

4. *Właściwa instytucja zastrzega sobie prawo do tego, by zlecić zbadanie ubezpieczonego wybranemu przez siebie lekarzowi w państwie członkowskim miejsca pobytu lub zamieszkania w trakcie całej procedury przyznawania zezwolenia.*
 5. *Bez uszczerbku dla jakiegokolwiek decyzji o zezwoleniu instytucja miejsca pobytu informuje instytucję właściwą, jeśli z medycznego punktu widzenia stosowne wydaje się uzupełnienie leczenia objętego bieżącym zezwoleniem.*
- B) Ponoszenie finansowych kosztów świadczeń rzeczowych *poniesionych przez ubezpieczonego*
6. *Bez uszczerbku dla ust. 7, art. 25 ust. 5 i 6 rozporządzenia wykonawczego stosuje się odpowiednio.*
 7. *Jeżeli ubezpieczony rzeczywiście poniósł całość lub część kosztów objętego zezwoleniem leczenia, a koszty, które instytucja właściwa jest zobowiązana zwrócić instytucji miejsca pobytu lub ubezpieczonemu zgodnie z ustępem 6 (koszty rzeczywiste), są niższe od kosztów, jakie musiałaby ona uiścić za to samo leczenie we właściwym państwie członkowskim (koszty hipotetyczne), instytucja właściwa zwraca ubezpieczonemu, na jego wniosek, poniesione przez niego koszty leczenia do wysokości, w jakiej koszty hipotetyczne przekraczają koszty rzeczywiste. Kwota zwrotu nie może jednak przekraczać kosztów rzeczywiście poniesionych przez ubezpieczonego i może uwzględniać kwotę, którą ubezpieczony musiałby uiścić, jeśli leczenie miało miejsce we właściwym państwie członkowskim.*
- C) Ponoszenie kosztów podróży i pobytu związanych z planowanymi świadczeniami zdrowotnymi.
8. *Koszty podróży i pobytu osoby ubezpieczonej, ściśle związane z leczeniem osoby ubezpieczonej i, jeśli istnieje taka konieczność, koszty podróży i pobytu osoby towarzyszącej, są przejmowane przez tę instytucję, jeżeli wydano zezwolenie na leczenie w innym państwie członkowskim. W przypadku, gdy osoba ubezpieczona jest osobą niepełnosprawną, wydatki na podróż i pobyt osoby towarzyszącej uznaje się za konieczne.*
- D) Członkowie rodziny
9. Przepisy ust. 1–8 stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian do członków rodziny ubezpieczonego.

Artykuł 27

Świadczenia pieniężne z tytułu niezdolności do pracy w przypadku pobytu lub zamieszkania w innym państwie członkowskim niż właściwe państwo członkowskie

- A) Procedura postępowania osoby ubezpieczonej
1. *Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem właściwego państwa członkowskiego*

ubezpieczony musi przedstawić zaświadczenie, aby móc korzystać ze świadczeń pieniężnych z tytułu niezdolności do pracy na mocy art. 21 ust. 1 rozporządzenia podstawowego, ubezpieczony zwraca się do lekarza w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, który ocenił jego stan zdrowia, o poświadczenie jego niezdolności do pracy oraz prawdopodobnego okresu tej niezdolności.

2. **Ubezpieczony przekazuje to zaświadczenie instytucji właściwej w terminie określonym w ustawodawstwie właściwego państwa członkowskiego.**
3. **Jeżeli lekarze prowadzący leczenie w państwie członkowskim miejsca zamieszkania nie wydają zaświadczeń o niezdolności do pracy i jeżeli tego rodzaju zaświadczenia są wymagane zgodnie z ustawodawstwem właściwego państwa członkowskiego, osoba zainteresowana zwraca się bezpośrednio do instytucji miejsca zamieszkania. Instytucja ta niezwłocznie zleca przeprowadzenie medycznej oceny niezdolności do pracy tej osoby i wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1. Zaświadczenie jest niezwłocznie przekazywane instytucji właściwej.**
4. Przekazanie dokumentu, o którym mowa w ust. 1, 2 i 3 nie zwalnia ubezpieczonego z obowiązków wynikających z mającego zastosowanie ustawodawstwa, w szczególności obowiązków wobec swojego pracodawcy. **W uzasadnionych przypadkach pracodawca i/lub właściwa instytucja może wezwać pracownika do uczestniczenia w działalności mającej na celu wspieranie i ułatwianie mu ponownego podjęcia zatrudnienia.**

■

B) Procedura postępowania instytucji państwa członkowskiego miejsca zamieszkania

5. Na wniosek instytucji właściwej i w przypadkach, o których mowa w ust. 3 lit. a) instytucja miejsca zamieszkania przeprowadza, w razie potrzeby, badanie lekarskie ubezpieczonego, tak jak gdyby był w niej ubezpieczony. Instytucja miejsca zamieszkania przekazuje instytucji właściwej wnioski z orzeczenia lekarza przeprowadzającego badanie, w szczególności prawdopodobny okres niezdolności do pracy, w terminie trzech dni roboczych, licząc od daty badania.

■

C) Procedura postępowania instytucji właściwej

6. **Właściwa instytucja zastrzega sobie prawo do tego, aby zlecić zbadanie ubezpieczonego wybranemu przez nią lekarzowi.**
7. **Bez uszczerbku dla art. 21 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia podstawowego, instytucja właściwa wypłaca świadczenia pieniężne bezpośrednio osobie zainteresowanej i w razie potrzeby powiadamia o tym fakcie instytucję miejsca zamieszkania.** ■
8. Do celów stosowania przepisów art. 21 ust. 1 rozporządzenia podstawowego wpisy dokonane w zaświadczeniu o niezdolności do pracy ubezpieczonego, wydanego w innym państwie członkowskim na podstawie ustaleń lekarza prowadzącego są wiążące dla instytucji właściwej, z zastrzeżeniem zaistnienia nadużycia.

9. Jeżeli instytucja właściwa decyduje o odmowie udzielenia świadczeń pieniężnych, **■** powiadamia **ubezpieczonego** o swojej decyzji i jednocześnie podaje ten fakt do wiadomości instytucji miejsca zamieszkania.
- D) Procedura postępowania w przypadku pobytu w innym *państwie członkowskim* niż właściwe *państwo członkowskie*
10. Przepisy *ust. 1–9* stosują się z uwzględnieniem niezbędnych zmian do osób ubezpieczonych, przebywających w innym *państwie członkowskim* niż właściwe *państwo członkowskie*.

Artykuł 28

Świadczenia pieniężne z tytułu długotrwałej opieki w przypadku pobytu lub zamieszkania w państwie członkowskim innym niż właściwe państwo członkowskie

- A) **Tryb postępowania obowiązujący ubezpieczonego**
1. **O uzyskanie uprawnień do świadczeń pieniężnych z tytułu długotrwałej opieki na mocy art. 21 ust. 1 rozporządzenia podstawowego ubezpieczony ubiega się w instytucji właściwej. W stosownych przypadkach instytucja właściwa powiadamia o tym instytucję miejsca zamieszkania.**
- B) **Tryb postępowania obowiązujący instytucję miejsca zamieszkania**
2. **Na wniosek instytucji właściwej instytucja miejsca zamieszkania bada sytuację ubezpieczonego pod względem potrzeby długotrwałej opieki. Instytucja właściwa przekazuje instytucji miejsca zamieszkania wszelkie informacje niezbędne do takiej analizy.**
- C) **Tryb postępowania obowiązujący instytucję właściwą**
3. **Aby ustalić, w jakim stopniu ubezpieczony potrzebuje długotrwałej opieki, instytucja właściwa ma prawo do tego, by zlecić zbadanie ubezpieczonego wybranemu przez nią lekarzowi lub innemu specjalście.**
4. **Art. 27 ust. 7 rozporządzenia wykonawczego stosuje się odpowiednio.**
- D) **Tryb postępowania w przypadku pobytu w państwie członkowskim innym niż właściwe państwo członkowskie**
5. **Ust. 1–4 stosuje się odpowiednio, gdy ubezpieczony przebywa w państwie członkowskim innym niż właściwe państwo członkowskie.**
- E) **Członkowie rodziny**
6. **Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do członków rodziny ubezpieczonego.**

Artykuł 29

Stosowanie przepisów art. 28 rozporządzenia podstawowego

Jeżeli państwo członkowskie, w którym były pracownik przygraniczny wykonywał swoją ostatnią pracę, nie jest już właściwym państwem członkowskim, a ten był pracownik przygraniczny lub członek jego rodziny udaje się do tego państwa w celu otrzymania świadczeń rzeczowych na mocy art. 28 rozporządzenia podstawowego, to przedkłada on

instytucji miejsca pobytu dokument wydany przez instytucję właściwą.

Artykuł 30

Składki obciążające emerytów i rencistów

Jeżeli dana osoba otrzymuje emeryturę lub rentę od co najmniej dwóch państw członkowskich, kwota składek potrącanych od wszystkich wypłacanych emerytur lub rent w żadnym przypadku nie przewyższa kwoty, którą potrąca się osobie otrzymującej emeryturę lub rentę w takiej samej wysokości od właściwego państwa członkowskiego.

Artykuł 31

Stosowanie przepisów art. 34 rozporządzenia (WE) nr 883/2004

A) Tryb postępowania obowiązujący instytucję właściwą

1. Instytucja właściwa informuje zainteresowanego o przepisie zawartym w art. 34 rozporządzenia podstawowego dotyczącym zapobiegania kumulacji świadczeń. Zasady te należy stosować po to, by osoba, która nie mieszka we właściwym państwie członkowskim, miała prawo do świadczeń przynajmniej o takiej samej łącznej kwocie lub wartości, do jakich miałaby prawo, gdyby mieszkała w tym państwie członkowskim.
2. Instytucja właściwa informuje instytucję miejsca zamieszkania lub pobytu o wypłacie świadczeń pieniężnych z tytułu długotrwałej opieki także w przypadku, gdy prawodawstwo, które stosuje ta ostatnia instytucja, przewiduje świadczenia rzeczowe z tytułu długotrwałej opieki wymienione w wykazie, o którym mowa w art. 34 ust. 2 rozporządzenia podstawowego.

B) Tryb postępowania obowiązujący instytucję miejsca zamieszkania lub pobytu

3. Po otrzymaniu informacji przewidzianej w ust. 2 instytucja miejsca zamieszkania lub pobytu niezwłocznie informuje instytucję właściwą o wszelkiego rodzaju świadczeniach rzeczowych z tytułu długotrwałej opieki służących temu samemu celowi, przyznanych zainteresowanemu na mocy obowiązujących ją przepisów, oraz o mającej do nich zastosowanie stawce zwrotu kosztów.
4. W stosownych przypadkach środki wykonawcze dotyczące niniejszego artykułu ustala komisja administracyjna.

Artykuł 32

Szczególne środki wykonawcze

1. **W przypadku państw członkowskich, o których mowa z załączniku II, przepisy tytułu III rozdział I rozporządzenia podstawowego o świadczeniach rzeczowych mają zastosowanie do osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń rzeczowych wyłącznie na podstawie systemu specjalnego dla urzędników służby cywilnej jedynie w zakresie określonym w tym systemie. Instytucja innego państwa członkowskiego nie staje się tylko na tej podstawie**

odpowiedzialna za ponoszenie kosztów świadczeń rzeczowych lub pieniężnych udzielonych tym osobom lub członkom ich rodzin.

2. Nie naruszając przepisów ust. 1, przepisy art. 23 rozporządzenia *podstawowego* mają zastosowanie do każdej osoby, która równocześnie pobiera emeryturę lub rentę w ramach systemu dla urzędników służby cywilnej jednego z *państw członkowskich* wymienionych w załączniku II oraz emeryturę lub rentę na mocy ustawodawstwa innego *państwa członkowskiego*.

3. Komisja Administracyjna przyjmuje środki wykonawcze przepisów ust. 1 i 2.

Rozdział II

Świadczenia z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej

Artykuł 33

Prawo do świadczeń rzeczowych i pieniężnych w przypadku zamieszkania lub pobytu w innym *państwie członkowskim* niż właściwe *państwo członkowskie*

Do celów stosowania przepisów art. 36 ust. 1 rozporządzenia *podstawowego* stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian procedury określone w art. 24–27 || rozporządzenia *wykonawczego*.

Artykuł 34

Współpraca między instytucjami w przypadku gdy wypadek przy pracy lub choroba zawodowa mają miejsce w innym *państwie członkowskim* niż właściwe *państwo członkowskie*

1. Jeżeli wypadek przy pracy wydarzył się lub choroba zawodowa została stwierdzona przez lekarza po raz pierwszy na terytorium innego *państwa członkowskiego* niż właściwe *państwo członkowskie*, zgłoszenie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej musi być dokonane zgodnie z ustawodawstwem państwa właściwego, bez uszczerbku, w stosownych przypadkach, dla ustawodawstwa obowiązującego w *państwie członkowskim*, na którego terytorium wydarzył się wypadek przy pracy lub stwierdzono po raz pierwszy chorobę zawodową, które mają zastosowanie w danym przypadku. Zgłoszenie to kieruje się do instytucji właściwej, a kopię przesyła do instytucji miejsca zamieszkania lub pobytu.

2. Instytucja *państwa członkowskiego*, na terytorium którego wydarzył się wypadek przy pracy lub nastąpiło pierwsze stwierdzenie choroby zawodowej przez lekarza, przekazuje instytucji właściwej zaświadczenia lekarskie, sporządzone na tym terytorium oraz, na wniosek tej ostatniej instytucji, wszelkie odpowiednie informacje.

3. Jeżeli w razie wypadku, który wydarzył się w drodze do pracy lub z pracy na terytorium innego *państwa członkowskiego* niż właściwe *państwo członkowskie*, konieczne jest przeprowadzenie dochodzenia na terytorium pierwszego *państwa członkowskiego*, instytucja właściwa może wyznaczyć w tym celu osobę przeprowadzającą wywiad, który powiadamia o tym władze tego *państwa członkowskiego*. Władze te współdziałają z przeprowadzającym wywiad, wyznaczając osobę powołaną do udzielania mu pomocy przy zapoznawaniu się z protokołami i innymi dokumentami dotyczącymi wypadku.

4. Po zakończeniu leczenia, szczegółowe orzeczenie wraz z zaświadczeniami lekarskimi dotyczącymi stałych skutków wypadku lub choroby, w szczególności obecnego stanu ofiary wypadku lub osoby cierpiącej na chorobę oraz wyleczenia lub stabilizacji urazów lub zmian chorobowych, przekazuje się instytucji właściwej. Stosowne należności wypłacane są przez

instytucję miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu, zależnie od przypadku, według stawek stosowanych przez tę instytucję, na koszt instytucji właściwej.

5. Na wniosek instytucji miejsca zamieszkania lub pobytu, instytucja właściwa przekazuje do jej wiadomości, zależnie od przypadku, decyzję określającą datę wyleczenia lub stabilizacji urazów lub zmian chorobowych oraz, w odpowiednim przypadku, decyzję o przyznaniu renty.

Artykuł 35

Podważanie zawodowego charakteru wypadku lub choroby

1. Jeśli instytucja właściwa podważa zastosowanie ustawodawstwa dotyczącego wypadków przy pracy lub chorób zawodowych w ramach art. 36 ust. 2 rozporządzenia *podstawowego*, powiadamia o tym niezwłocznie instytucję miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu, udzielającą świadczeń rzeczowych, które są w związku z tym uznane za świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby.

2. Jeżeli w takiej sprawie zapadnie decyzja ostateczna, instytucja właściwa powiadamia o niej niezwłocznie instytucję miejsca zamieszkania lub pobytu, która udzielała świadczeń rzeczowych. Wymieniona instytucja udziela nadal tych świadczeń rzeczowych z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, jeżeli pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek mają do tego prawo, w przypadku gdy nie chodzi o wypadek przy pracy lub chorobę zawodową. W przeciwnym wypadku świadczenia rzeczowe, które osoba zainteresowana otrzymała z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby od chwili pierwszego stwierdzenia przez lekarza wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, uważa się za świadczenia z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Artykuł 36

Procedura postępowania w przypadku gdy pracownik był narażony na ryzyko choroby zawodowej w kilku państwach członkowskich

1. W przypadku określonym w art. 38 rozporządzenia *podstawowego*, zgłoszenie choroby zawodowej przekazywane jest bądź instytucji właściwej w zakresie chorób zawodowych w państwie zgodnie z ustawodawstwem którego osoba cierpiąca na chorobę ostatnio wykonywała pracę mogącą spowodować daną chorobę, bądź instytucji miejsca zamieszkania, która z kolei przekazuje zgłoszenie || instytucji właściwej.

Jeśli ta instytucja właściwa stwierdza, że praca mogąca spowodować daną chorobę zawodową była wykonywana ostatnio zgodnie z ustawodawstwem innego państwa członkowskiego, przekazuje zgłoszenie i załączone dokumenty odpowiedniej instytucji tego państwa członkowskiego.

2. Jeżeli instytucja państwa członkowskiego, zgodnie z ustawodawstwem którego osobą cierpiącą na chorobę wykonywała ostatnio pracę mogącą spowodować daną chorobę zawodową, stwierdza, że osoba cierpiąca na chorobę lub osoby pozostałe przy życiu nie spełniają warunków przewidzianych w tym ustawodawstwie, przekazuje ona niezwłocznie instytucji państwa członkowskiego, zgodnie z ustawodawstwem którego osobą cierpiącą na chorobę wykonywała uprzednio pracę mogącą spowodować daną chorobę zawodową, zgłoszenie wraz z wszelkimi dołączonymi dokumentami, w tym ustalenia lekarza i orzeczenia lekarskie, jakich dokonała pierwsza instytucja oraz kopię decyzji, określonej w ust. 2.

Zawiadamia ona jednocześnie ubezpieczonego o swojej decyzji, podając w szczególności powody uzasadniające odmowę świadczeń, środki i terminy odwołania oraz datę przekazania

akt instytucji *państwa członkowskiego* zgodnie z ustawodawstwem którego wykonywał on uprzednio pracę mogącą spowodować daną chorobę zawodową.

3. W razie konieczności należy, stosując ten sam tryb postępowania, zwrócić się do odpowiedniej instytucji *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwu podlegała osoba cierpiąca na chorobę wykonując po raz pierwszy pracę mogącą spowodować daną chorobę zawodową.

Artykuł 37

Wymiana informacji między instytucjami i wypłata zaliczek w przypadku wniesienia odwołania od decyzji odmownej

1. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji odmownej, wydanej przez instytucję jednego z *państw członkowskich*, którego ustawodawstwu osoba cierpiąca na chorobę podlegała wykonując pracę mogącą spowodować daną chorobę zawodową, instytucja ta informuje o tym instytucję, do której wpłynęło zgłoszenie, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 36 ust. 2 *rozporządzenia wykonawczego*, oraz powiadamia ją następnie o podjętej decyzji ostatecznej.

2. Jeżeli prawo do świadczeń zostało nabyte na podstawie ustawodawstwa stosowanego przez instytucję, której zgłoszenie zostało przekazane, wypłaca ona zaliczki, których wysokość jest określana, w stosownych przypadkach, po konsultacji z instytucją, której decyzja jest przedmiotem odwołania. Ta ostatnia instytucja zwraca wypłacone zaliczki, jeżeli w wyniku odwołania zobowiązana zostaje do udzielania świadczeń. Wypłaconą kwotę potrąca się ze świadczeń należnych zainteresowanemu, zgodnie z procedurą określoną w art. 71 *rozporządzenia wykonawczego*.

Artykuł 38

Pogłębienie się choroby zawodowej

W przypadkach określonych w art. 39 *rozporządzenia podstawowego*, wnioskodawca dostarcza instytucji *państwa członkowskiego*, w której ubiega się o przyznanie prawa do świadczeń, wszelkich informacji dotyczących świadczeń przyznanych uprzednio z tytułu danej choroby zawodowej. Instytucja ta może zwrócić się do każdej innej instytucji poprzednio właściwej o dostarczenie informacji, które uważa za niezbędne.

Artykuł 39

Ocena stopnia niezdolności w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, które zaistniały w okresie poprzedzającym lub późniejszym

Do celów stosowania art. 40 ust. 3 *rozporządzenia podstawowego*, jeżeli wcześniejsza lub późniejsza niezdolność do pracy została spowodowana przez wypadek zaistniały w czasie, gdy zainteresowany podlegał ustawodawstwu *państwa członkowskiego*, które nie różnicuje przyczyn niezdolności do pracy, instytucja właściwa w odniesieniu do wcześniejszej lub późniejszej niezdolności do pracy lub organ wskazany przez właściwy organ zainteresowanego *państwa członkowskiego* dostarcza, na wniosek instytucji właściwej innego *państwa członkowskiego*, informacji o stopniu wcześniejszej lub późniejszej niezdolności do pracy oraz, w możliwym zakresie, informacji pozwalających na stwierdzenie, czy niezdolność ta zaistniała na skutek wypadku przy pracy w rozumieniu ustawodawstwa stosowanego przez instytucję drugiego *państwa członkowskiego*.

W *tych przypadkach* instytucja właściwa, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem dotyczącym przyznawania prawa do świadczeń i ustalania ich wysokości, uwzględnia stopień

niezdolności spowodowanej przez wcześniejsze lub późniejsze zdarzenia.

Artykuł 40

Składanie i rozpatrywanie wniosków rentowych i wniosków o zasiłki uzupełniające

1. Aby korzystać z renty lub z zasiłku uzupełniającego na podstawie ustawodawstwa danego państwa członkowskiego, pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek lub osoby pozostałe przy życiu, mające miejsce zamieszkania na terytorium innego państwa członkowskiego, składają wniosek bądź do instytucji właściwej, bądź do instytucji miejsca zamieszkania, która przekazuje wniosek instytucji właściwej. Do wniosku, sporządzonego zgodnie z przepisami ustawodawstwa stosowanego przez instytucję właściwą, należy załączyć wymagane dokumenty dowodowe.

2. Instytucja właściwa powiadamia wnioskodawcę o swojej decyzji bezpośrednio lub za pośrednictwem instytucji łącznikowej państwa właściwego. Kopię decyzji przesyła instytucji łącznikowej państwa członkowskiego, na terytorium którego zamieszkuje wnioskodawca.

Artykuł 41

Szczególne środki wykonawcze

Przepisów tytułu III rozdział 2 rozporządzenia podstawowego, które dotyczą świadczeń rzeczowych, nie stosuje się do osób uprawnionych do świadczeń rzeczowych wyłącznie na podstawie systemu specjalnego przeznaczonego dla urzędników służby cywilnej jednego z państw członkowskich wymienionych w załączniku II || rozporządzenia wykonawczego.

Rozdział III

Świadczenia z tytułu śmierci

Artykuł 42

Wnioski o świadczenia z tytułu śmierci

Do celów stosowania przepisów art. 42 i 43 rozporządzenia podstawowego wnioskujący kieruje wniosek o przyznanie świadczeń z tytułu śmierci do instytucji swojego miejsca zamieszkania.

Rozdział IV

Świadczenia z tytułu inwalidztwa, starości i dla osób pozostałych przy życiu

Artykuł 43

Ustalanie wysokości świadczenia

1. Do obliczenia teoretycznej oraz rzeczywistej kwoty świadczenia zgodnie z art. 52 ust. 1 lit. b) rozporządzenia podstawowego stosuje się zasady przewidziane w art. 12 ust. 3, 4, 5 i 6 rozporządzenia wykonawczego.

2. Jeżeli na mocy przepisów art. 12 ust. 3 || rozporządzenia wykonawczego nie uwzględniono okresów ubezpieczenia dobrowolnego lub fakultatywnego kontynuowanego, instytucja państwa członkowskiego, na podstawie ustawodawstwa którego te okresy ubezpieczenia zostały spełnione, ustala odpowiadającą im wysokość świadczenia zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem. Kwotę świadczenia rzeczywiście należną, ustaloną na mocy przepisów art. 52 ust. 1 lit. b) rozporządzenia podstawowego, podwyższa się o kwotę odpowiadającą okresom ubezpieczenia dobrowolnego lub fakultatywnego kontynuowanego.

3. Instytucja każdego państwa członkowskiego ustala, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, należną kwotę odpowiadającą okresom ubezpieczenia dobrowolnego lub fakultatywnego kontynuowanego, w odniesieniu do której, na mocy przepisów art. 53 ust. 3 lit. c) rozporządzenia podstawowego nie stosuje się klauzul zniesienia, zmniejszenia lub zawieszenia przewidzianych przez inne państwo członkowskie.

Jeżeli instytucja właściwa nie może na podstawie stosowanego przez siebie ustawodawstwa określić tej kwoty bezpośrednio, gdyż według tego ustawodawstwa każdemu okresowi ubezpieczenia przyporządkowana jest inna wartość, wówczas może określić kwotę hipotetyczną. Sposób określania tej kwoty hipotetycznej ustala komisja administracyjna.

Artykuł 44

Uwzględnienie okresów przeznaczonych na wychowanie dziecka

1. *Na użytek niniejszego artykułu „okres przeznaczony na wychowywanie dziecka” odnosi się do każdego okresu, który zgodnie z przepisami emerytalno-rentowymi państwa członkowskiego jest zaliczony na poczet świadczeń emerytalno-rentowych lub który powoduje wypłacanie dodatku do emerytury lub renty właśnie dlatego, że dana osoba wychowywała dziecko, niezależnie od metody zastosowanej do obliczenia tych okresów ani od tego, czy są one zaliczane na bieżąco w trakcie wychowywania dziecka czy też z mocą wsteczną.*

2. *Jeżeli w ustawodawstwie Państwa członkowskiego, które jest państwem właściwym na użytek tytułu II rozporządzenia podstawowego, nie bierze się pod uwagę okresu przeznaczonego na wychowanie dziecka, to instytucją odpowiedzialną za uwzględnienie tego okresu jako okresu przeznaczonego na wychowanie dziecka w myśl stosowanego przez nią ustawodawstwa, tak jakby dziecko było wychowywane na podlegającym jej terytorium, jest nadal instytucja państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu zainteresowany podlegał zgodnie z tytułem II rozporządzenia podstawowego na tej podstawie, że wykonywał pracę najemną lub prowadził działalność na własny rachunek wtedy, gdy na mocy tego ustawodawstwa zaczęto uwzględniać okres przeznaczony na wychowywanie danego dziecka.*

3. *Ust. 2 nie ma zastosowania, jeżeli zainteresowany podlega lub zacznie podlegać ustawodawstwu innego państwa członkowskiego w związku z wykonywaniem tam pracy najemnej lub prowadzeniem działalności na własny rachunek.*

Artykuł 45

Wnioski o świadczenia

A) Składanie wniosku o świadczenia na mocy art. 44 ust. 2 rozporządzenia podstawowego

1. *Aby otrzymywać świadczenia na podstawie **ustawodawstwa typu A** na mocy art. 44 ust. 2 rozporządzenia **podstawowego**, wnioskodawca składa wniosek do instytucji państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu podlegał w chwili, gdy wystąpiła niezdolność do pracy, prowadząca następnie do inwalidztwa lub jego pogłębienia, lub do instytucji miejsca zamieszkania, która wniosek przesyła do tej pierwszej instytucji.*

2. *Jeżeli zostały przyznane świadczenia pieniężne z tytułu choroby, datę upływu okresu, w którym te świadczenia pieniężne były przyznawane, w stosownych przypadkach, uznaje się za datę wniesienia wniosku o emeryturę lub rentę.*

3. W przypadku, o którym mowa w art. 47 ust. 1 lit. b) rozporządzenia *podstawowego*, instytucja, w której pracownik był ostatnio ubezpieczony, podaje do wiadomości instytucji pierwotnie zobowiązanej do wypłaty świadczeń, wysokość świadczeń oraz datę, od której są one należne zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem. Począwszy od tej daty, świadczenia należne przed pogłębieniem się stanu inwalidztwa zostają zniesione lub obniżone do wysokości dodatku, określonego w art. 47 ust. 2 rozporządzenia *podstawowego*.

B) Składanie innych wniosków o świadczenia

4. W przypadkach innych niż *te, o których mowa w ust. 1*, wnioskodawca składa wniosek ■ do instytucji swojego miejsca zamieszkania *lub* do instytucji *ostatniego* państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu podlegał. *Jeżeli osoba zainteresowana nigdy nie podlegała ustawodawstwu stosowanemu przez instytucję miejsca zamieszkania, to instytucja ta przekazuje jej wniosek instytucji ostatniego państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo było stosowane.*
5. Data wniesienia wniosku jest obowiązująca dla wszystkich zainteresowanych instytucji.
6. W drodze odstępstwa od przepisów ust. 5, jeżeli wnioskodawca mimo wyraźnego zobowiązania go do podania takich informacji nie podał we wniosku wszystkich okresów ubezpieczenia lub zamieszkania, spełnionych zgodnie z ustawodawstwem innych Państw Członkowskich, datę uzupełnienia pierwszego wniosku lub złożenia nowego wniosku dotyczącego brakujących okresów uznaje się za datę wniesienia wniosku w odniesieniu do instytucji stosującej dane ustawodawstwo, chyba że przepisy tego ustawodawstwa są bardziej korzystne.

■

Artykuł 46

Dokumenty i informacje, które wnioskodawca powinien dołączyć do wnoszonego wniosku

1. Wnioskodawca składa wniosek zgodnie z przepisami ustawodawstwa stosowanego przez instytucję, o której mowa w art. 45 ust. 1 *lub* 4 *rozporządzenia wykonawczego*, *i dołącza do niego dokumentację wymaganą przez to ustawodawstwo*. Wnioskodawca *dostarcza w szczególności wszelkie dostępne istotne informacje i dokumenty związane z okresami: ubezpieczenia (instytucje, numery ewidencyjne), wykonywania pracy najemnej (pracodawcy) lub prowadzenia działalności na własny rachunek (charakter działalności i miejsce jej prowadzenia) oraz zamieszkania (adresy), które mogły zostać ukończone na podstawie innego ustawodawstwa, oraz wszelkie dostępne istotne informacje i dokumenty związane z długością tych okresów.*
2. *Jeżeli* zgodnie z ■ art. 50 ust. 1 rozporządzenia *podstawowego* wnioskodawca występuje o odroczenie *przyznania* świadczeń z tytułu starości, które *otrzymałby* na podstawie ustawodawstwa *co najmniej jednego państwa członkowskiego*, *podaje on to we wniosku i określa*, na podstawie którego ustawodawstwa ubiega się o takie odroczenie. *Aby wnioskodawca mógł skorzystać z tego prawa, odnośne instytucje przekazują mu na jego wniosek wszelkie dostępne im informacje, tak by sam mógł ocenić skutki równoczesnego lub następczego przyznania świadczeń, o które mógłby się ubiegać.*
3. *Jeżeli wnioskodawca wycofa wniosek o przyznanie świadczeń przewidzianych*

ustawodawstwem danego państwa członkowskiego, to fakt ten nie oznacza, że równocześnie wycofuje on wnioski o przyznanie świadczeń na mocy ustawodawstwa innych państw członkowskich.

Artykuł 47

Rozpatrywanie wniosków przez instytucje

A) Instytucja rozpatrująca

1. *Instytucja, w której należy składać lub do której należy przekazywać wniosek o przyznanie świadczeń zgodnie z przepisami art. 45 ust. 1 lub 4 rozporządzenia wykonawczego, jest dalej zwana „instytucją kontaktową”. Jeżeli osoba zainteresowana nigdy nie podlegała ustawodawstwu stosowanemu przez instytucję miejsca zamieszkania, wówczas nazwa ta nie ma zastosowania do tej instytucji.*

Instytucja ta nie tylko rozpatruje wnioski o przyznanie świadczeń na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa, ale jako instytucja kontaktowa czuwa także nad wymianą danych, informowaniem o decyzjach i działaniach koniecznych do tego, by odnośne instytucje rozpatrzyły wniosek, dostarcza wnioskodawcy na jego życzenie wszelkich informacji o wspólnotowych aspektach toku rozpatrywania wniosku oraz informuje go na bieżąco o postępie prac.

B) Rozpatrywanie wniosków o świadczenia na mocy art. 44 rozporządzenia podstawowego

2. W przypadku, o którym mowa w art. 44 ust. 3 rozporządzenia podstawowego, instytucja rozpatrująca przekazuje wszystkie dane dotyczące danej osoby instytucji, w której osoba ta była poprzednio ubezpieczona, która to instytucja rozpatruje wówczas akta tej osoby.
3. Przepisów art. 48–52 nie stosuje się do rozpatrywania wniosków, o których mowa w art. 44 rozporządzenia podstawowego.

C) Rozpatrywanie innych wniosków o świadczenia

4. W przypadkach innych niż *te, o których* mowa w *ust. 2*, instytucja *kontaktowa* przekazuje *bezwzględnie* wszystkim zainteresowanym instytucjom wnioski o przyznanie świadczeń *wraz ze wszystkimi dokumentami, jakimi dysponuje, i stosownie do okoliczności istotnymi dokumentami dostarczonymi przez wnioskodawcę, aby* wszystkie te instytucje *mogły jednocześnie rozpocząć rozpatrywanie wniosku. Instytucja kontaktowa informuje pozostałe instytucje o okresach* ubezpieczenia lub zamieszkania *zgodnie z jej* ustawodawstwem. *Wskazuje także, które dokumenty będą dostarczone w terminie późniejszym, oraz możliwie szybko uzupełnia wniosek.*
5. Każda z [] zainteresowanych instytucji *możliwie szybko* informuje instytucję *kontaktową i pozostałe zainteresowane instytucje* o okresach ubezpieczenia lub zamieszkania, w *których osoba zainteresowana podlegała ich ustawodawstwu.* []
6. *Każda* z zainteresowanych instytucji oblicza [] wysokość świadczeń zgodnie z przepisami art. 52 rozporządzenia *podstawowego* i *informuje instytucję kontaktową oraz pozostałe zainteresowane instytucje o swojej decyzji,*

wysokości świadczeń i wszelkich danych wymaganych na użytek art. 53–55 rozporządzenia podstawowego.

7. *Jeżeli któraś z instytucji stwierdzi na podstawie informacji określonych w ust. 4 i 5 niniejszego artykułu, że zastosowanie ma art. 46 ust. 2 lub art. 57 ust. 2 lub 3 rozporządzenia podstawowego, powiadamia o tym fakcie instytucję kontaktową i pozostałe zainteresowane instytucje.*

Artykuł 48

Powiadamianie wnioskodawcy o przyjętych decyzjach

1. Każda instytucja powiadamia wnioskodawcę o podjętej *przez siebie* decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami. W każdej decyzji określone są mające zastosowanie środki i terminy odwołania. *Gdy instytucja kontaktowa otrzyma informację o wszystkich decyzjach podjętych przez zainteresowane instytucje, przekazuje wnioskodawcy i pozostałym zainteresowanym instytucjom podsumowanie tych decyzji. Wzór podsumowania określa komisja administracyjna. Podsumowanie przekazywane jest wnioskodawcy w języku instytucji lub na życzenie wnioskodawcy w języku wskazanym przez niego i uznanym za język urzędowy instytucji wspólnotowych zgodnie z art. 290 Traktatu.*

2. *Jeżeli po otrzymaniu podsumowania wnioskodawca odniesie wrażenie, że jego prawa mogły doznać uszczerbku na skutek wzajemnego oddziaływania decyzji podjętych przez co najmniej dwie instytucje, ma prawo do tego, by decyzje te zostały ponownie rozpatrzone przez odnośne instytucje w terminie określonym w stosowanym przez nie ustawodawstwie krajowym. Bieg terminów rozpoczyna się z dniem otrzymania podsumowania. Wnioskodawca jest informowany na piśmie o wynikach ponownego rozpatrzenia decyzji.*

Artykuł 49

Określanie stopnia inwalidztwa

1. W przypadku gdy zastosowanie mają przepisy art. 46 ust. 3 rozporządzenia podstawowego instytucja rozpatrująca jest jedyną instytucją uprawnioną do wydawania decyzji dotyczących stanu inwalidztwa wnioskodawcy. Instytucja podejmuje taką decyzję z chwilą stwierdzenia, czy zostały spełnione warunki nabycia prawa, określone przez stosowane przez nią ustawodawstwo, uwzględniając, w odpowiednich przypadkach, przepisy art. 6 i 51 rozporządzenia podstawowego. O decyzji powiadamia ona niezwłocznie inne zainteresowane instytucje.

Jeżeli nie są spełnione warunki nabycia praw ustanowione przez ustawodawstwo stosowane przez tę instytucję, inne niż te, które dotyczą stanu inwalidztwa, uwzględniając przepisy art. 6 i 51 rozporządzenia podstawowego, instytucja rozpatrująca niezwłocznie powiadamia o tym fakcie instytucję właściwą państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu pracownik podlegał ostatnio. Ta instytucja uprawniona jest do podjęcia decyzji dotyczącej stanu inwalidztwa wnioskodawcy, jeżeli warunki uzyskania praw, określone przez stosowane przez nią ustawodawstwo, są spełnione; o swojej decyzji powiadamia ona bezzwłocznie inne zainteresowane instytucje.

W razie konieczności, w celu uzyskania praw, należy, stosując ten sam tryb postępowania, zwrócić się do instytucji właściwej w odniesieniu do inwalidztwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu pracownik podlegał po raz pierwszy.

2. W przypadku, gdy nie mają zastosowania art. 46 ust. 3 rozporządzenia *podstawowego*, każda instytucja zachowuje, **zgodnie ze obowiązującym ją ustawodawstwem**, prawo do zlecenia badania wnioskodawcy przez wybranego przez siebie lekarza **lub innego specjalistę** w celu określenia stopnia inwalidztwa. Instytucja każdego państwa członkowskiego uwzględnia *jednak* dokumenty, orzeczenia lekarskie oraz informacje o charakterze administracyjnym *zgromadzone* przez instytucje każdego innego państwa członkowskiego, tak jak gdyby zostały one wydane w jej państwie członkowskim.

Artykuł 50

Świadczenia tymczasowe oraz zaliczki na poczet świadczeń

1. Nie naruszając przepisów art. 7 niniejszego rozporządzenia, instytucja, która w trakcie rozpatrywania wniosku o świadczenia stwierdza, iż, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, wnioskodawca jest uprawniony do świadczenia niezależnego, zgodnie z art. 52 ust. 1 lit. a) rozporządzenia *podstawowego* bezzwłocznie dokonuje wypłaty tego świadczenia. Wypłacona kwota uznawana jest za świadczenie tymczasowe jeśli wysokość przyznanej kwoty może ulec zmianie po zakończeniu procedury rozpatrywania wniosku.

2. Jeżeli wnioskodawcy nie można wypłacić żadnego świadczenia tymczasowego na podstawie ust. 1 ale, jak wynika z otrzymanych informacji, jest on uprawniony na mocy przepisów art. 52 ust. 1 lit b) rozporządzenia *podstawowego*, instytucja rozpatrująca wypłaca mu zaliczkę podlegającą zwrotowi, której kwota jest możliwie najbliższa tej, która zostanie prawdopodobnie ustalona zgodnie z art. 52 ust. 1 lit. b) rozporządzenia *podstawowego*.

3. **Każda instytucja** zobowiązana do wypłaty świadczeń tymczasowych **lub zaliczki** na podstawie ust. 1 lub 2 **bezzwłocznie** powiadamia o tym wnioskodawcę, *podkreślając zwłaszcza* tymczasowy charakter przyjętego środka oraz **wszelkie prawa do odwołania się przewidziane w obowiązującym ją ustawodawstwie**.

Artykuł 51

Ponowne wyliczanie świadczeń

1. W przypadku ponownego ustalania wysokości świadczeń zgodnie z art. 48 ust. 3 i 4, art. 50 ust. 4 oraz art. 59 ust. 1 rozporządzenia *podstawowego*, przepisy art. 50 || rozporządzenia *wykonawczego* stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. W przypadku ponownego ustalenia wysokości, zniesienia lub zawieszenia świadczenia, instytucja, która wydała decyzję, informuje o niej bezzwłocznie zainteresowanego zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 3 ust. 4–7 rozporządzenia *wykonawczego* oraz każdą instytucję, w której zainteresowany ma uprawnienia.

Artykuł 52

Środki mające na celu **szybsze obliczanie świadczeń**

1. **Aby ułatwić i przyspieszyć rozpatrywanie wniosków oraz wypłacanie należnych świadczeń, instytucje, których ustawodawstwem podlegał zainteresowany, mają obowiązek:**

a) **wymieniać z instytucjami innych państw członkowskich lub im udostępniać dane pozwalające zidentyfikować osoby, które przechodzą z jednego systemu obowiązującego ustawodawstwa krajowego do innego, oraz wspólnie dopilnowywać, aby te dane identyfikacyjne zostały zachowane i zgadzały się ze sobą, a jeżeli jest to niemożliwe – umożliwić tym osobom bezpośredni dostęp do danych je**

identyfikujących;

b) *z odpowiednim wyprzedzeniem – zanim zainteresowany osiągnie minimalny wiek emerytalny lub wiek wymagający określenia, przez instytucję, której ustawodawstwu podlega zainteresowany – wymieniać z zainteresowanym i instytucjami innych państw członkowskich lub udostępniać zainteresowanemu i tym instytucjom informacje (o ukończonych okresach ubezpieczenia lub inne ważne dane) dotyczące świadczeń należnych osobom, które przeszły z jednego systemu obowiązującego ustawodawstwa krajowego do innego, a jeśli jest to niemożliwe poinformować te osoby o tym, jak mogą one zapoznać się z informacjami o świadczeniach należnych im w przyszłości, lub umożliwić im zapoznanie się z tymi informacjami.*

2. *Na użytek ust. 1 komisja administracyjna określa, jakie informacje podlegają wymianie lub udostępnianiu, oraz ustala odpowiednie procedury i mechanizmy, uwzględniając cechy charakteryzujące krajowe systemy emerytalno-rentowe, organizację tych systemów pod względem administracyjnym i technicznym, a także dostępne w nich środki techniczne. Komisja ta czuwa nad wdrożeniem tych procedur i mechanizmów przez podsumowanie przedsięwziętych środków i ich stosowania.*

3. *Do celu stosowania ust. 1 powyższe informacje należy przekazać instytucji w pierwszym państwie członkowskim, w którym dana osoba otrzymała osobisty numer identyfikujący (PIN) dla celów administracji zabezpieczeń społecznych.*

Artykuł 53

Zasady koordynacji w państwie członkowskim

1. *Bez uszczerbku dla art. 51 rozporządzenia podstawowego, jeżeli w ustawodawstwie krajowym istnieją zasady, według których określa się instytucję odpowiedzialną lub obowiązujący system, albo dzięki którym można przypisać okresy ubezpieczenia do określonego systemu, to zasady te należy stosować jedynie z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia, ukończonych na podstawie ustawodawstwa tego państwa członkowskiego.*

2. *Jeśli ustawodawstwo krajowe określa zasady koordynacji pomiędzy systemami specjalnymi dla urzędników służby cywilnej i systemami ogólnych dla pracowników najemnych, przepisy rozporządzenia podstawowego i || rozporządzenia wykonawczego nie naruszają tych zasad.*

Rozdział V

Zasiłki dla bezrobotnych

Artykuł 54

Sumowanie okresów i obliczanie wysokości świadczeń

1. *Art. 12 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego stosuje się odpowiednio do art. 61 rozporządzenia podstawowego. Bez uszczerbku dla podstawowych obowiązków zainteresowanych instytucji zainteresowany może przedstawić instytucji właściwej dokument wydany przez instytucję państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu podlegał ze względu na swoją ostatnią pracę najemną lub ostatnią działalność na własny rachunek, określający okresy spełnione zgodnie z tym ustawodawstwem.*

2. *Do celów stosowania przepisów art. 62 ust. 3 rozporządzenia podstawowego instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu dana osoba podlegała ostatnio,*

wykonywając pracę zawodową lub prowadząc działalność na własny rachunek, na wniosek instytucji miejsca zamieszkania, przekazuje jej wszystkie elementy niezbędne do wyliczenia wysokości zasiłku z tytułu bezrobocia, w szczególności wysokość otrzymywanego wynagrodzenia lub dochodów z tytułu prowadzenia działalności.

3. Do celów stosowania przepisów art. 62 rozporządzenia *podstawowego* i nie naruszając przepisów art. 63 wymienionego rozporządzenia, instytucja właściwa *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwo przewiduje, że wysokość świadczeń zmienia się w zależności od liczby członków rodziny, uwzględnia członków rodziny zainteresowanego, którzy zamieszkują na terytorium innego *państwa członkowskiego*, tak jak gdyby zamieszkiwali na terytorium państwa właściwego. Niniejszego przepisu nie stosuje się, jeżeli, w *państwie członkowskim* miejsca zamieszkania członków rodziny, inna osoba ma prawo do zasiłku dla bezrobotnych, przy obliczaniu którego uwzględnieni zostali członkowie rodziny.

Artykuł 55

Warunki i granice zachowania prawa do świadczeń, jeżeli bezrobotny udaje się do innego Państwa Członkowskiego

1. Aby korzystać z przepisów art. 64 rozporządzenia *podstawowego*, bezrobotny udający się do innego *państwa członkowskiego* powiadamia przed wyjazdem instytucję właściwą i występuje o wydanie dokumentu poświadczającego, iż jest on nadal uprawniony do świadczeń na warunkach określonych w art. 64 ust. 1 lit. b) rozporządzenia *podstawowego*.

Instytucja właściwa powiadamia bezrobotnego o jego obowiązkach i wydaje mu wymieniony dokument, w którym podano w szczególności:

- a) datę, od której bezrobotny przestał być do dyspozycji urzędów zatrudnienia państwa właściwego;
- b) okres czasu, określony zgodnie z art. 64 ust. 1 lit. b) rozporządzenia *podstawowego*, na zarejestrowanie się jako poszukujący pracy w *państwie członkowskim*, do którego bezrobotny się udał;
- c) maksymalny okres przez jaki zachowane zostaje prawo do świadczeń zgodnie z przepisami art. 64 ust. 1 lit c) rozporządzenia *podstawowego*;
- d) zdarzenia, które mogą wpłynąć na zmianę prawa do świadczenia.

2. Bezrobotny rejestruje się jako osoba poszukująca pracy w służbach zatrudnienia *państwa członkowskiego*, do którego przybył zgodnie z przepisami art. 64 ust. 1 lit. b) rozporządzenia *podstawowego* i przekazuje instytucji tego *państwa członkowskiego* dokument, o którym mowa w ust. 1. Jeżeli nie przedstawił on takiego dokumentu, instytucja kraju, do którego udał się bezrobotny, zwraca się do instytucji właściwej w celu otrzymania niezbędnych danych.

3. Służby zatrudnienia *państwa członkowskiego*, do którego udał się bezrobotny w celu poszukiwania pracy powiadamiają go o jego obowiązkach.

4. Instytucja **w miejscu**, do którego udał się bezrobotny, niezwłocznie **przesyła** instytucji właściwej **dokument zawierający** datę, w jakiej bezrobotny zarejestrował się w służbach zatrudnienia oraz jego nowy adres.

Jeżeli w trakcie całego okresu, w którym bezrobotny zachowuje prawo do świadczeń, znajdzie jakakolwiek okoliczność, która może mieć wpływ na prawo do świadczeń, instytucja w miejscu, do którego udał się bezrobotny, przesyła niezwłocznie instytucji właściwej i zainteresowanemu dokument zawierający odpowiednie informacje.

Na wniosek instytucji właściwej instytucja w miejscu, do którego udał się bezrobotny, przekazuje co miesiąc istotne informacje dotyczące zmian w sytuacji bezrobotnego, a w szczególności informuje, czy jest on nadal zarejestrowany w służbach zatrudnienia i stosuje się do przyjętych procedur kontroli.

5. Instytucja miejsca, do którego udał się bezrobotny, dokonuje lub poleca dokonać kontroli, tak jak gdyby chodziło o bezrobotnego pobierającego świadczenia na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa. Niezwłoczne powiadamia ona także instytucję właściwą o zaistnieniu każdego zdarzenia, o którym mowa w ust. 1 lit. d).

6. Właściwe organy lub właściwe instytucje dwóch lub kilku państw członkowskich mogą uzgodnić między sobą zestaw środków sprzyjających poszukiwaniu pracy przez bezrobotnych, udających się do jednego z tych państw członkowskich zgodnie z przepisami art. 64 rozporządzenia podstawowego.

Artykuł 56

Bezrobotni, których miejsce zamieszkania znajduje się w innym państwie członkowskim niż właściwe państwo członkowskie

1. Jeśli bezrobotny decyduje się, zgodnie z przepisami art. 65 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy zarówno w Państwie Członkowskim miejsca zamieszkania jak i w państwie członkowskim, w którym wykonywał ostatnio pracę zawodową lub prowadził działalność na własny rachunek, powiadamia on o tym fakcie w pierwszej kolejności instytucję i służby zatrudnienia miejsca zamieszkania.

Na wniosek służb zatrudnienia państwa członkowskiego, w którym bezrobotny wykonywał ostatnio pracę zawodową lub prowadził działalność na własny rachunek, służby zatrudnienia miejsca zamieszkania przekazują istotne informacje dotyczące zarejestrowanego bezrobotnego i poszukiwania przez niego pracy.

2. Jeżeli ***ustawodawstwo obowiązujące w zainteresowanych państwach członkowskich wymaga*** spełnienia przez bezrobotnego pewnych wymogów ***lub działań związanych z poszukiwaniem pracy, pierwszeństwo mają wymogi lub działania związane z poszukiwaniem pracy, które ma spełnić bezrobotny w państwie członkowskim*** miejsca zamieszkania **■** .

Niespełnienie przez bezrobotnego wszystkich wymogów lub działań związanych z poszukiwaniem pracy w państwie członkowskim, w którym wykonywał swoją ostatnią pracę, nie wpłynie na świadczenia przyznawane w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

3. Do celów stosowania przepisów art. 65 ust. 5 lit. b) rozporządzenia podstawowego, instytucja państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu pracownik podlegał ostatnio, na wniosek instytucji miejsca zamieszkania, powiadamia ją czy pracownik jest uprawniony do świadczeń na mocy art. 64 rozporządzenia podstawowego.

Rozdział VI Świadczenia rodzinne

Artykuł 57

Zasady pierwszeństwa w przypadku zbiegu praw do świadczeń

Jeżeli porządek pierwszeństwa nie może zostać ustalony na podstawie miejsca zamieszkania dzieci, to do celów stosowania art. 68 ust. 1 lit. b) pkt i) oraz ii) rozporządzenia podstawowego każde z zainteresowanych państw członkowskich, obliczając wysokość świadczeń, uwzględni dzieci, które nie zamieszkują na jego terytorium. W wypadku stosowania art. 68 ust. 1 lit. b) pkt i) instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo przewiduje najwyższe świadczenia, wypłaca ich kwotę w całości, a następnie od instytucji właściwej drugiego państwa członkowskiego otrzymuje zwrot połowy ich kwoty, w granicach kwoty przewidzianej przez swoje ustawodawstwo.

Artykuł 58

Zasady mające zastosowanie w wypadku zmiany mającego zastosowanie prawodawstwa i/lub zmiany kompetencji przyznawania świadczeń rodzinnych

1. *Jeżeli w jednym miesiącu kalendarzowym między państwami członkowskimi zmienia się prawodawstwo lub kompetencja przyznawania świadczeń rodzinnych to – bez względu na terminy płatności świadczeń rodzinnych przewidziane w prawodawstwie tych państw członkowskich – instytucja, która wypłacała świadczenia rodzinne na mocy ustawodawstwa, zgodnie z którym przyznano te świadczenia na początku tego miesiąca, wypłaca je do końca danego miesiąca.*

2. *Powiadamia ona instytucję drugiego państwa członkowskiego lub zainteresowanych państw członkowskich o terminie zakończenia wypłaty wymienionych świadczeń rodzinnych. Z tym dniem staje się skuteczna wypłata świadczeń przez drugie państwo członkowskie lub zainteresowane państwa członkowskie.*

Artykuł 59

Procedura wykonywania przepisów art. 67 i 68 rozporządzenia podstawowego

1. *Wniosek o przyznanie świadczeń rodzinnych kierowany jest do właściwej instytucji. Do celów stosowania art. 67 i 68 rozporządzenia podstawowego należy uwzględnić – w szczególności w odniesieniu do ubiegania się o prawo do świadczeń – sytuację całej rodziny, tak jakby wszystkie zainteresowane osoby podlegały ustawodawstwu odnośnego państwa członkowskiego i mieszkały w tym państwie. W przypadku, gdy rodzic uprawniony do ubiegania się o świadczenia nie korzysta ze swego prawa, właściwa instytucja państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie, uwzględni wniosek o przyznanie świadczeń rodzinnych przedłożony przez drugiego rodzica /osobę traktowaną jako rodzic albo przez osobę, lub instytucję będącą opiekunem dzieci.*

2. *Instytucja, do której skierowano wniosek zgodnie z przepisami ust. 1, rozpatruje go na podstawie szczegółowych informacji dostarczonych przez wnioskodawcę i z uwzględnieniem faktycznej i prawnej sytuacji rodziny wnioskodawcy.*

Jeżeli ta instytucja uzna, że jej ustawodawstwo ma zastosowanie na zasadzie prawa pierwszeństwa zgodnie z art. 68 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego, zapewnia świadczenia rodzinne zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

Jeżeli ta instytucja uzna, że na podstawie ustawodawstwa innego państwa członkowskiego możliwe jest uzyskanie prawa do dodatku dyferencyjnego zgodnie z art. 68 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, bezzwłocznie kieruje ona wniosek do właściwej instytucji drugiego państwa członkowskiego oraz informuje zainteresowaną osobę; informuje ona ponadto instytucję drugiego państwa członkowskiego o swojej decyzji w sprawie wniosku oraz o wypłaconej kwocie świadczeń rodzinnych.

3. *Jeżeli instytucja, do której wystosowano wniosek uzna, że jej ustawodawstwo ma zastosowanie, jednak nie z tytułu prawa pierwszeństwa zgodnie z art. 68 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego, podejmuje ona bezzwłocznie tymczasową decyzję w sprawie zasad pierwszeństwa, które należy stosować i zgodnie z art. 68 ust. 3 rozporządzenia podstawowego przekazuje przedmiotowy wniosek instytucji drugiego państwa członkowskiego, informując również o tym wnioskodawcę. Instytucja ta ma dwa miesiące na zajęcie stanowiska w sprawie tej tymczasowej decyzji.*

Jeżeli instytucja, do której skierowano wniosek nie zajmie stanowiska w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku, zastosowanie ma wyżej wymieniona tymczasowa decyzja; instytucja ta wypłaca świadczenia przewidziane w swoim ustawodawstwie i informuje instytucję, która przekazała wniosek, o kwocie wypłaconych świadczeń.

4. *W przypadku wystąpienia różnicy opinii pomiędzy zainteresowanymi instytucjami w odniesieniu do określenia, które ustawodawstwo należy zastosować zgodnie z tytułu prawa pierwszeństwa, stosuje się przepisy art. 6 ust. 2–5 rozporządzenia wykonawczego. Do tego celu instytucja miejsca zamieszkania dzieci jest instytucją miejsca zamieszkania, o której mowa w ust. 2 tego artykułu.*

5. Instytucja, która w ramach wypłaty świadczenia tymczasowego wypłaciła kwotę wyższą niż koszt świadczenia jaki ma ostatecznie ponieść, zwraca się do instytucji, która ma pierwszeństwo o zwrot nadpłaty zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 71.

Artykuł 60

Procedura wykonywania przepisów art. 69 rozporządzenia podstawowego

Do celów stosowania przepisów art. 69 rozporządzenia *podstawowego komisja administracyjna ustala wykaz dodatkowych lub specjalnych świadczeń rodzinnych dla sierot, do których stosuje się ten artykuł. Jeżeli instytucja właściwa z tytułu prawa pierwszeństwa nie musi przyznać takich dodatkowych lub specjalnych świadczeń rodzinnych dla sierot na mocy stosowanego przez siebie ustawodawstwa, niezwłocznie przekazuje każdy wniosek o świadczenia rodzinne, wraz ze wszystkimi dokumentami i niezbędnymi informacjami, instytucji państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu zainteresowany podlegał najdłużej i które przewiduje takie dodatkowe lub specjalne świadczenia rodzinne dla sierot. W niektórych przypadkach należy, stosując ten sam tryb postępowania, zwrócić się do instytucji państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu zainteresowany podlegał w najkrótszym okresie ubezpieczenia lub zamieszkania.*

Tytuł IV

Przepisy finansowe

Rozdział I

Zwrot świadczeń zgodnie z przepisami art. 35 ust. 1 oraz art. 41 rozporządzenia podstawowego

Sekcja 1

Zwrot świadczeń na podstawie rzeczywistych wydatków

Artykuł 61

Zasady

1. Do celów stosowania przepisów art. 35 ust. 1 oraz art. 41 rozporządzenia

podstawowego instytucja właściwa zwraca instytucji, która udzieliła świadczeń rzeczowych, ich rzeczywisty koszt wynikający z księgowości instytucji udzielającej świadczeń, z wyjątkiem przypadków, gdy stosowane są przepisy art. 62 || rozporządzenia *wykonawczego*.

2. Jeżeli rzeczywista kwota świadczeń określonych w ust. 1 nie wynika, w całości lub w części, z księgowości instytucji, która ich udzieliła, kwotę do zwrotu określa się na podstawie ustalonego ryczału, uwzględniając wszystkie odpowiednie odniesienia, oparte na posiadanych danych. Komisja Administracyjna ocenia podstawy obliczenia ryczałów i ustala ich wysokość.

3. Przy ustalaniu kwoty do zwrotu nie uwzględnia się stawek wyższych od stawek stosowanych do świadczeń rzeczowych należnych ubezpieczonym podlegającym ustawodawstwu stosowanemu przez instytucję, która udzieliła świadczeń określonych w ust. 1.

Sekcja 2 Zwrot świadczeń na podstawie kwot zryczałtowanych

Artykuł 62 Określanie zainteresowanych państw członkowskich

1. Państwa *członkowskie*, wymienione w art. 35 ust. 2 rozporządzenia *podstawowego*, których struktury prawne lub administracyjne nie pozwalają na odpowiednie dokonanie zwrotu na podstawie kosztów rzeczywistych, są wymienione w załączniku III do || rozporządzenia *wykonawczego*.

2. W przypadku *państw członkowskich* wymienionych w załączniku III do || rozporządzenia *wykonawczego*, instytucje, które udzieliły świadczeń rzeczowych członkom rodziny ubezpieczonego, którzy zamieszkują w innym *państwie członkowskim* niż ubezpieczony, zgodnie z przepisami art. 17 rozporządzenia *podstawowego* oraz emerytom/rencistom i członkom ich rodzin zgodnie z przepisami art. 22 i art. 24 ust. 1, art. 25 i 26 rozporządzenia *podstawowego*, otrzymują zwrot kwoty takich świadczeń od instytucji właściwych na podstawie ryczału, ustalanego na każdy rok kalendarzowy. Wysokość ryczału powinna być określona na poziomie możliwie najbliższym wydatkom rzeczywistym.

Artykuł 63 Metoda obliczania *stałych miesięcznych kwot i całkowitej stałej kwoty*

1. Dla każdego państwa członkowskiego *będącego wierzycielem stałą miesięczną kwotę* na osobę (F_i) w roku kalendarzowym *ustala się w ten sposób, że dzieli się średni koszt roczny na osobę* (Y_i), *w rozbiciu na grupy wiekowe* (i), *przez 12*, a następnie *stosuje się do uzyskanego wyniku wartość redukcji* (X) *zgodnie z poniższym wzorem:*

$$F_i = Y_i * 1/12 * (1 - X)$$

gdzie:

– *wskaźnik* ($i = 1, 2$ i 3) *oznacza trzy grupy wiekowe użyte do obliczenia stałej kwoty:*

i = 1: osoby w wieku poniżej 20 lat,

i = 2 : osoby w wieku 20 do 64 lata

i = 3 : osoby w wieku 65 lat i powyżej.

- Y_i oznacza średni roczny koszt na osobę z grupy wiekowej „i”, określony w ust. 2,
- współczynnik X (0,20 lub 0,15) oznacza wartość redukcji określoną w ust. 3.

2. Średni koszt roczny na osobę (Y_i) w grupie wiekowej „i” oblicza się w ten sposób, że dzieli się roczne wydatki na wszystkie świadczenia rzeczowe, których instytucje państwa członkowskiego będącego wierzycielem udzieliły wszystkim zainteresowanym osobom z danej grupy wiekowej podlegającym ustawodawstwu tego państwa i mieszkającym na jego terytorium, przez średnią liczbę osób zainteresowanych w tej grupie wiekowej w danym roku kalendarzowym. Obliczenie to opiera się na wydatkach w ramach systemów, o których mowa w art. 23 rozporządzenia wykonawczego.

3. Wartość redukcji, jaką należy zastosować do stałej miesięcznej kwoty, wynosi zasadniczo 20 % ($X = 0,20$). W odniesieniu do emerytów i rencistów oraz członków ich rodzin, jeżeli właściwe państwo członkowskie nie jest wymienione w załączniku IV do rozporządzenia podstawowego, wartość ta wynosi 15 % ($X = 0,15$).

4. Dla każdego państwa członkowskiego będącego dłużnikiem całkowita stała kwota na dany rok kalendarzowy jest równa sumie iloczynów uzyskanych przez pomnożenie, w każdej grupie wiekowej „i”, stałej miesięcznej kwoty ustalonej na osobę przez liczbę miesięcy spełnionych przez zainteresowane osoby w będącym wierzycielem państwie członkowskim w tej grupie wiekowej.

Liczba miesięcy spełnionych przez zainteresowane osoby w państwie członkowskim będącym wierzycielem jest równa sumie miesięcy kalendarzowych w roku kalendarzowym, w którym zainteresowane osoby były, z uwagi na zamieszkiwanie na terytorium państwa członkowskiego będącego wierzycielem, uprawnione do świadczeń rzeczowych na tym terytorium na koszt państwa członkowskiego będącego dłużnikiem. Miesiące te ustala się na podstawie spisu przeprowadzanego w tym celu przez instytucję miejsca zamieszkania, opartego na dokumentach potwierdzających prawa zainteresowanych, dostarczonych przez instytucję właściwą.

5. Najpóźniej w terminie ...* komisja administracyjna przedstawia szczegółowe sprawozdanie na temat stosowania niniejszego artykułu, w szczególności na temat redukcji, o których mowa w ust. 3. Na podstawie tego sprawozdania Komisja może złożyć propozycję wszelkich zmian, jakie mogą okazać się niezbędne po to, by wynik obliczania stałych kwot był możliwie najbliższy poniesionym rzeczywistym wydatkom oraz aby redukcje, o których mowa w ust. 3, nie powodowały u państw członkowskich płatności niebilansowanych lub płatności podwójnych.

* Pięciu lat po wejściu w życie rozporządzenia wykonawczego

6. *Metody określania elementów służących do obliczenia stałych kwot, o których mowa w poprzednich ustępach, ustala komisja administracyjna.*

7. *Niezależnie od przepisów ust. 1–4, państwa członkowskie mogą nadal stosować art. 94 i art. 95 rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 do obliczania stałych kwot do*, pod warunkiem że stosuje redukcję, o której mowa w ust. 3.*

Artykuł 64

Powiadamianie o średnich kosztach rocznych

*Informacja o średnim koszcie rocznym na osobę w każdej grupie wiekowej w odniesieniu do danego roku jest **dostarczana** Komisji Obrachunkowej najpóźniej do **końca** drugiego roku następującego po przedmiotowym roku. Jeśli wymienione dane nie zostały przekazane przed upływem wyznaczonego terminu, przyjmuje się średni koszt roczny na osobę, **jaki komisja administracyjna ustaliła w roku poprzednim.***

Średnie koszty roczne są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sekcja 3

Przepisy wspólne

Artykuł 65

Procedura zwrotu między instytucjami

1. *Zwroty między zainteresowanymi państwami członkowskimi dokonywane są **możliwie najszybciej**. Każda zainteresowana instytucja ma obowiązek dokonania wypłaty roszczeń przed upływem terminów, o których mowa w niniejszym artykule, **najwcześniej jak będzie to dla niej możliwe**. Spór dotyczący danego roszczenia nie może uniemożliwiać wypłaty innych roszczeń.*

2. *Zwroty między instytucjami państw członkowskich, przewidziane w art. 35 i 41 rozporządzenia **podstawowego** odbywają się za pośrednictwem instytucji łącznikowej. **Na mocy art. 35 i 41 rozporządzenia podstawowego może zostać utworzona oddzielna instytucja łącznikowa ds. zwrotów.***

Artykuł 66

Terminy zgłaszania i rozliczania wierzytelności

1. *Wierzytelności określone na podstawie wydatków rzeczywistych powinny być zgłaszane **do instytucji łącznikowej państwa członkowskiego będącego dłużnikiem w terminie dwunastu miesięcy** od zakończenia półrocza kalendarzowego, w którym **wierzytelności te zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych instytucji będącej wierzycielem.***

2. *Wierzytelności **za dany rok kalendarzowy oparte na stałych kwotach** powinny być zgłaszane **do instytucji łącznikowej państwa członkowskiego będącego dłużnikiem** w ciągu 6 miesięcy począwszy od miesiąca publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej średnich kosztów w odniesieniu do tego roku. **Rejestry, o których mowa w art. 63 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego, przedstawia się do końca roku następującego po roku, do którego się odnoszą.***

3. *Wierzytelności zgłoszone po upływie terminów wskazanych w ust. 1 i 2 nie są*

* *Pięć lat po wejściu w życie rozporządzenia wykonawczego.*

uwzględniane.

4. Wierzytelności *wypłacane* są *instytucji łącznikowej państwa członkowskiego będącego wierzycielem, o której to instytucji mowa w art. 65 rozporządzenia wykonawczego*, przez instytucję zobowiązaną do wypłaty przed upływem 6 miesięcy, licząc od końca *miesiąca*, w którym zostały one zgłoszone *instytucji łącznikowej państwa członkowskiego zobowiązanego do wypłaty. Zasada ta nie ma zastosowania do wierzytelności, które zostały w tym okresie z istotnej przyczyny odrzucone przez instytucję zobowiązaną* do wypłaty.

5. *Wszelkie spory dotyczące* wierzytelności *są rozstrzygane* najpóźniej w ciągu *jednego roku następującego po miesiącu, w którym* zgłoszono wierzytelność. ■

6. *Komisja obrachunkowa ułatwia dokonywanie ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadkach, gdy nie jest możliwe dojście do porozumienia w terminie, o którym mowa w ustępie 5, a także – na uzasadniony wniosek jednej ze stron – wydaje opinię w sporze w terminie sześciu miesięcy następujących po miesiącu, w którym dana sprawa została jej przedstawiona do rozpatrzenia.*

Artykuł 67

Odsetki za zwłokę *i* wpłaty zaliczkowe

1. Po upływie okresu 6 miesięcy, o którym mowa w art. 66 ust. 4 *rozporządzenia wykonawczego, przez instytucję będącą wierzycielem* od nierozliczonych wierzytelności *mogą być* naliczane odsetki, *chyba że w ciągu sześciu miesięcy od końca miesiąca, w którym zgłoszono roszczenie, instytucja będąca dłużnikiem wpłaciła jako zaliczkę już przynajmniej 90% całkowitej wartości roszczenia zgłoszonego zgodnie z art. 66 ust. 1 lub 2 rozporządzenia wykonawczego. Dla części wierzytelności nieobjętych wpłatą zaliczkową odsetki mogą być naliczane wyłącznie* po upływie rocznego okresu, o którym mowa w art. 66 ust. 5 *rozporządzenia wykonawczego.*

2. *Odsetki są naliczane na podstawie stopy referencyjnej stosowanej przez Europejski Bank Centralny w jego głównych operacjach refinansowania. Zastosowanie ma stopa referencyjna obowiązująca w pierwszym dniu miesiąca, w którym należy dokonać płatności.*

3. *Żadna instytucja łącznikowa nie ma obowiązku przyjmować wpłaty zaliczkowej, o której mowa w ust. 1. Jeżeli jednak instytucja łącznikowa odrzuci taką płatność, instytucja będąca wierzycielem utraci prawo do naliczania odsetek za zwłokę z tytułu rozpatrywanego roszczenia innych niż określone w ust. 1 zdanie drugie.*

Artykuł 68

Roczne rozliczenia

1. Komisja Administracyjna ustala stan wierzytelności na każdy rok kalendarzowy, zgodnie z przepisami art. 72 lit. g) rozporządzenia *podstawowego*, na podstawie sprawozdania Komisji Obrachunkowej. W tym celu instytucje łącznikowe podają do wiadomości Komisji Obrachunkowej, w terminach i w sposób przez nią określony, wysokość wierzytelności zgłoszonych, rozliczonych lub zakwestionowanych (pozycja aktywów) z jednej strony, oraz wysokość wierzytelności zgłoszonych, rozliczonych lub zakwestionowanych (pozycja pasywów) z drugiej strony.

2. Komisja Administracyjna może zlecić przeprowadzenie wszelkiej weryfikacji, które mogłyby być użyteczne dla celów kontroli danych statystycznych i księgowych, na podstawie których ustalany jest określony w ust. 1 stan wierzytelności na dany rok, w szczególności w celu zapewnienia, iż dane te spełniają wymogi określone w niniejszym tytule.

Rozdział II

Zwrot zasiłków dla bezrobotnych na mocy art. 65 rozporządzenia *podstawowego*

Artykuł 69

Zwrot zasiłków dla bezrobotnych

Jeżeli nie zawarto umowy, o której mowa w art. 65 ust. 8 *podstawowego* rozporządzenia, instytucja miejsca zamieszkania przekazuje instytucji *państwa członkowskiego*, którego ustawodawstwu osoba uprawniona podlegała ostatnio, wniosek o zwrot zasiłku z tytułu bezrobocia na mocy art. 65 ust. 6 i 7 *podstawowego* rozporządzenia. **Wniosek zostaje przedłożony** w okresie 6 miesięcy od **końca półrocza kalendarzowego, w ciągu którego dokonano** ostatniej wypłaty zasiłku dla bezrobotnych, o którego zwrot wnioskuje się. We wniosku określa się kwotę świadczeń wypłacanych przez okres trzech lub pięciu miesięcy, o których mowa w art. 65 ust. 6 i 7 *podstawowego* rozporządzenia, okres, przez jaki świadczenia te były wypłacane oraz dane identyfikacyjne bezrobotnego. **Wierzytelności są zgłaszane i wypłacane za pośrednictwem instytucji łącznikowych zainteresowanych państw członkowskich.**

Nie istnieje żaden wymóg dotyczący rozpatrywania wniosków złożonych po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1.

Przepisy art. 65 ust. 1 oraz art. 66 ust. 4 – 6 rozporządzenia wykonawczego stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Po upływie sześciomiesięcznego okresu, o którym mowa w art. 66 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego, instytucja będąca wierzycielem może pobierać odsetki za nierozliczone wierzytelności. Odsetki te są naliczane zgodnie z przepisami art. 67 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego.

Maksymalna kwota zwrotu, o której mowa w trzecim zdaniu art. 65 ust. 6 rozporządzenia podstawowego jest w każdym indywidualnym przypadku kwotą świadczenia, do którego zainteresowana osoba byłaby uprawniona zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego, któremu osoba ta podlegała ostatnio, jeżeli była zarejestrowana przez służby zatrudnienia tego państwa. Niemniej jednak w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi wymienionymi w załączniku XY, właściwe instytucje jednego z tych państw członkowskich, którego ustawodawstwu zainteresowana osoba ostatnio podlegała, określają maksymalną kwotę w każdym indywidualnym przypadku na podstawie średniej zasiłków dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem tego państwa członkowskiego w poprzednim roku kalendarzowym.

Rozdział III

Zwrot nienależnych świadczeń, odzyskiwanie zaliczek, wyrównania, pomoc w odzyskiwaniu wierzytelności

Sekcja 1 Zasady

Artykuł 70

1. Do celów stosowania przepisów art. 84 rozporządzenia *podstawowego* i w określonych w nich ramach, zawsze, gdy jest to możliwe, odzyskiwanie wierzytelności odbywa się w pierwszej kolejności w drodze wyrównania zarówno między instytucjami wierzycielskim, dalej zwanymi „organami wnioskującymi”, a instytucjami zobowiązanymi do

wypłacania świadczeń, dalej zwanymi „organami wezwanymi”, jak i wobec ubezpieczonego zgodnie z przepisami art. 71 i 72 rozporządzenia *wykonawczego*.

Jeśli cała kwota wierzytelności lub jego część nie została odzyskana w drodze wyrównania, o którym mowa w pierwszym akapicie, kwoty należne są odzyskiwane na mocy przepisów art. 73–82 *rozporządzenia wykonawczego*.

2. Instytucję łącznikową uznaje się za organ wezwany w odniesieniu do wniosków, które są do niej skierowane.

Sekcja 2 Wyrównanie

Artykuł 71 Świadczenia pieniężne nienależne lub nadpłacone

1. Jeżeli instytucja *państwa członkowskiego* wypłaciła uprawnionemu do świadczeń kwotę wyższą od należnej, może ona, na warunkach i w granicach przewidzianych przez stosowane przez nią ustawodawstwo, wystąpić do instytucji każdego innego *państwa członkowskiego*, zobowiązanej do wypłaty świadczeń na rzecz uprawnionego, o potrącenie nadpłaty z wypłacanych mu kwot. Ta ostatnia instytucja dokonuje potrącenia na warunkach i w granicach przewidzianych dla takiego wyrównania przez stosowane przez nią ustawodawstwo, tak jak gdyby chodziło o kwoty nadpłacone przez nią samą, i przekazuje potrąconą kwotę instytucji wierzycielskiej.

2. W ramach przepisów art. 6, najpóźniej dwa miesiące od chwili określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub wskazania instytucji odpowiedzialnej za wypłacanie świadczeń, instytucja, która tymczasowo wypłaciła świadczenia pieniężne, sporządza rozliczenie kwot, które są jej należne od instytucji właściwej. Jeżeli ubezpieczony i/lub jego pracodawca dokonali tymczasowej wpłaty składek, wpłacone kwoty są uwzględniane przy określaniu wymienionych kwot.

Instytucja właściwa zobowiązana do wypłacenia świadczeń na rzecz uprawnionego dokonuje potrącenia kwoty należnej z tytułu świadczenia tymczasowego z kwot wypłacanych zainteresowanemu. Instytucja zobowiązana do wypłaty dokonuje potrącenia na warunkach i w granicach przewidzianych dla takiego wyrównania w stosowanym przez nią ustawodawstwie i przekazuje potrąconą kwotę organowi wierzycielskiemu.

3. Jeżeli ubezpieczony korzystał z pomocy społecznej w danym *państwie członkowskiego* przez okres, przez który był on uprawniony do świadczeń na podstawie ustawodawstwa innego *państwa członkowskiego*, to organ, który udzielał pomocy, jeżeli dysponuje dopuszczalnym przez prawo roszczeniem dotyczącym świadczeń należnych wymienionej osobie, może wystąpić do instytucji innego *państwa członkowskiego*, zobowiązanej do udzielania świadczeń na rzecz tej osoby, o potrącenie kwoty wydatkowanej tytułem pomocy, z kwot wypłacanych wyżej wymienionej osobie przez tę instytucję.

Przepisy te stosują się z uwzględnieniem niezbędnych zmian do członka rodziny ubezpieczonego, który korzystał z pomocy na terytorium *państwa członkowskiego* w okresie, w którym osoba ta uprawniona była do świadczeń na danego członka rodziny, na podstawie ustawodawstwa innego *państwa członkowskiego*,

Instytucja wierzycielska przekazuje instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń rozliczenie dotyczące należnych jej kwot. Ta ostatnia dokonuje potrącenia na warunkach i w granicach przewidzianych dla takiego wyrównania w stosowanym przez nią ustawodawstwie i

przekazuje bezzwłocznie potrąconą kwotę organowi wierzycielskiemu.

4. W przypadkach, określonych w ust. 2 i 3, instytucja właściwa przesyła zainteresowanej osobie wykaz, w którym wyszczególnione zostały kwoty nadal należne lub nadpłacone według stosowanego przez nią ustawodawstwa.

Artykuł 72

Składki nienależne lub nadpłacone

W ramach przepisów art. 6, jeżeli ubezpieczony i/lub jego pracodawca dokonali tymczasowej wpłaty składek, instytucja, która je otrzymała, zwraca im takie kwoty jedynie po uzyskaniu od instytucji właściwej informacji o kwotach, które byłyby należne na mocy art. 6 *ust. 4*.

Sekcja 3

Odzyskiwanie należności

Artykuł 73

Udzielanie informacji

1. Na wniosek organu wnioskującego, organ wezwany dostarcza mu wszelkie informacje, które mogłyby być użyteczne dla celów odzyskania wierzytelności.

W celu uzyskania tych informacji, organ wezwany wykorzystuje swoje kompetencje, które posiada na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, stosowanych do odzyskiwania podobnych wierzytelności powstałych w *państwie członkowskim*, w którym ma swoją siedzibę.

2. Wniosek o udzielenie informacji zawiera nazwisko i adres osoby, do której informacje się odnoszą, wszelkie inne informacje dotyczące tej osoby, dostępne w normalnych warunkach dla organu wnioskującego oraz rodzaj i kwotę wierzytelności, stanowiącej przedmiot tego wniosku.

3. Organ wezwany nie ma obowiązku przekazywania danych, których nie byłaby w stanie uzyskać do celów odzyskania podobnych wierzytelności powstałych w *państwie członkowskim*, w którym ma on swoją siedzibę.

4. Organ wezwany informuje organ wnioskujący o przyczynach odrzucenia wniosku o udzielenie informacji.

Artykuł 74

Powiadamianie

1. Organ wezwany, na wniosek organu wnioskującego oraz zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi w *państwie członkowskim*, w którym ma swoją siedzibę, dotyczącymi powiadamiania o podobnych instrumentach lub decyzjach, powiadamia adresata o wszystkich instrumentach i decyzjach, łącznie z tymi natury sądowej, wydanymi w *państwie członkowskim*, w którym ma swoją siedzibę organ wnioskujący i które odnoszą się do danej wierzytelności lub do jej odzyskiwania.

2. Wniosek o powiadomienie wymienia nazwisko i adres adresata, wszelkie inne informacje dotyczące tej osoby, dostępne w normalnych warunkach dla organu wnioskującego, naturę i przedmiot instrumentu lub decyzji, o których należy powiadomić, oraz, jeśli jest to konieczne, nazwisko i adres dłużnika, wszelkie inne informacje dotyczące tej osoby, dostępne w normalnych warunkach dla organu wnioskującego oraz wierzytelność,

do której odnosi się instrument lub decyzja, jak również wszelkie inne użyteczne informacje.

3. Organ wezwany bezzwłocznie informuje organ wnioskujący o działaniach podjętych w oparciu o jej wniosek o powiadomienie, a w szczególności o dacie, z którą decyzja lub instrument zostały przekazane adresatowi.

Artykuł 75

Wnioski o odzyskanie wierzytelności

1. Do wniosku o odzyskanie składek lub wniosku o zwrot nienależnych lub nadpłaconych świadczeń, który organ wnioskujący kieruje do organu wezwanego należy dołączyć oficjalny lub uwierzytelniony odpis instrumentu, który pozwala na ich wykonanie, wydanego w *państwie członkowskim*, w którym ma swoją siedzibę organ wnioskujący, a także, w stosownym przypadku, oryginał lub uwierzytelniony odpis innych dokumentów niezbędnych dla odzyskania wierzytelności.

2. Organ wnioskujący może wystąpić z wnioskiem o odzyskanie wierzytelności jedynie jeśli:

- a) wierzytelność lub instrument, który pozwala na wykonanie dochodzenia wierzytelności nie są zakwestionowane w *państwie członkowskim*, z wyjątkiem przypadków, gdy zastosowanie mają przepisy art. 78 ust. 2 akapit 2;
- b) zastosował on w *państwie członkowskim*, w którym ma swoją siedzibę, właściwe procedury odzyskiwania wierzytelności, przewidziane w instrumencie, określonym w ust. 1 a zastosowane środki nie doprowadzą do całkowitego rozliczenia wierzytelności.

3. Wniosek o odzyskanie wierzytelności zawiera:

- a) nazwisko, adres i wszelkie inne informacje na temat danej osoby i/lub strony trzeciej będącej w posiadaniu jej aktywów;
- b) wszelkie informacje służące identyfikacji organu wezwanego;
- c) instrument, który pozwala na jego wykonanie, wydany w *państwie członkowskim*, w którym ma siedzibę organ wnioskujący;
- d) charakter i kwotę wierzytelności, w tym kwotę zasadniczą, odsetki i wszelkie inne kary, grzywny i należne koszty, określoną w walutach *państw członkowskich*, w których siedziby mają oba organy;
- e) datę powiadomienia adresata o instrumencie przez organ wnioskujący i/lub przez organ wezwany;
- f) datę, począwszy od której oraz okres przez jaki możliwe jest wykonanie dochodzenia wierzytelności, zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi w *państwie członkowskim*, w którym siedzibę ma organ wnioskujący;
- g) wszelkie inne istotne informacje.

4. Wniosek o odzyskanie wierzytelności zawiera również oświadczenie organu wnioskującego potwierdzające, że warunki wymienione w ust. 2 zostały spełnione.

5. Jeżeli organ wnioskujący otrzyma jakiegokolwiek istotne informacje dotyczące sprawy, której dotyczy wniosek o odzyskanie, przekazuje je niezwłocznie organowi wezwanemu.

Artykuł 76

Instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności

1. Instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności jest bezpośrednio uznawany i traktowany automatycznie jako instrument pozwalający na wykonanie odzyskania wierzytelności organu wezwanego.

2. Nie naruszając przepisów ust. 1, instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności może, w stosownych przypadkach i zgodnie z przepisami obowiązującymi w *państwie członkowskim*, w którym siedzibę ma organ wezwany, zostać przyjęty jako lub uznany za instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności na terytorium tego *państwa członkowskiego* albo też uzupełniony lub zastąpiony takim instrumentem.

W okresie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku, właściwe organy podejmują starania w celu dopełnienia formalności dotyczących przyjęcia lub uznania instrumentu, uzupełnienia go lub zastąpienia, z wyjątkiem przypadków, gdy stosuje się przepisy akapitu trzeciego. Formalności te nie mogą być przedmiotem odmowy, jeśli instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności jest prawidłowo sporządzony. Jeśli przewidziany termin trzech miesięcy zostanie przekroczony, organ wezwany informuje organ wnioskujący o powodach takiego przekroczenia.

Jeżeli którakolwiek z tych formalności spowoduje zakwestionowanie wierzytelności i/lub instrumentu umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności, wydanego przez organ wnioskujący, stosuje się przepisy art. 78.

Artykuł 77

Warunki i terminy płatności

1. Wierzytelności odzyskuje się w walucie państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę organ wezwany. Organ wezwany przekazuje organowi wnioskującemu całą kwotę wierzytelności, która została odzyskana.

2. Organ wezwany może, w przypadku gdy przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne obowiązujące w *państwie członkowskim*, w którym ma siedzibę, na to pozwalają i po konsultacji z organem wnioskującym, przyznać dłużnikowi odroczenie spłaty lub zezwolić na zapłacenie należności w ratach. Jakiegokolwiek odsetki pobrane przez organ wezwany w związku z takim odroczeniem spłaty są również przekazywane organowi wnioskującemu.

Począwszy od daty, z którą instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności został bezpośrednio uznany lub przyjęty, uznany, uzupełniony lub zastąpiony zgodnie z art. 76, naliczane są odsetki za zwłokę zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, obowiązującymi w *państwie członkowskim*, w którym organ wezwany ma swoją siedzibę, które również przekazywane są organowi wnioskującemu.

Artykuł 78

Zakwestionowanie wierzytelności lub instrumentu umożliwiającego wykonanie odzyskania wierzytelności

1. Jeżeli w trakcie procedury odzyskiwania wierzytelności, wierzytelność lub instrument umożliwiający jego wykonanie, wydany w *państwie członkowskim*, w którym organ

wnioskujący ma swoją siedzibę, są zakwestionowane przez zainteresowanego, wnosi on sprawę do właściwego organu *państwa członkowskiego*, w którym ma swoją siedzibę organ wnioskujący, zgodnie z *przepisami* obowiązującymi w tym *państwie członkowskim*. Organ wnioskujący powiadamia organ wezwany o takich działaniach. Także zainteresowany może powiadomić organ wnioskujący o takich działaniach.

2. Jeśli organ wezwany otrzyma od organu wnioskującego lub zainteresowanego powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie zawiesza procedurę wykonania do czasu decyzji właściwego organu w tej sprawie, o ile, zgodnie z akapitem drugim, organ wnioskujący nie wystąpi z przeciwnym wnioskiem. Jeżeli uzna on to za niezbędne organ ten może podjąć środki ostrożności mające na celu zapewnienie odzyskiwania wierzytelności w takim zakresie, w jakim pozwalają na to przepisy ustawowe lub wykonawcze, obowiązujące w *państwie członkowskim*, w którym ma on swoją siedzibę, w przypadku podobnych wierzytelności.

Nie naruszając przepisów akapitu pierwszego, organ wnioskujący może, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, obowiązującymi w *państwie członkowskim*, w którym ma siedzibę, wystąpić do organu wezwanego o odzyskanie zakwestionowanej wierzytelności, o ile pozwalają na to przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, obowiązujące w *państwie członkowskim*, w którym organ wezwany ma swoją siedzibę. Jeżeli wynik sporu będzie następnie korzystny dla dłużnika, organ wnioskujący jest zobowiązany do zwrotu wszelkich odzyskanych kwot, wraz z należnym odszkodowaniem, zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w *państwie członkowskim*, w którym organ wezwany ma siedzibę.

3. W przypadku, gdy kwestionuje się środki wykonawcze w zakresie odzyskiwania wierzytelności, stosowane w *państwie członkowskim*, w którym organ wnioskujący ma swoją siedzibę, sprawa zostaje wniesiona do właściwego organu tego *państwa członkowskiego*, zgodnie z jego przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

4. W przypadku, gdy właściwym organem, do którego wniesiona została sprawa zgodnie z przepisami ust. 1, jest trybunał sądowy lub administracyjny, decyzja tego trybunału, o ile jest ona korzystna dla organu wnioskującego i umożliwia odzyskiwanie wierzytelności w *państwie członkowskim*, w którym organ wnioskujący ma swoją siedzibę, stanowi “instrument umożliwiający wykonanie”, a odzyskiwanie wierzytelności następuje dalej na podstawie tej decyzji.

Artykuł 79

Ograniczenia udzielanej pomocy

Organ wezwany nie ma obowiązku:

- a) udzielenia pomocy, przewidzianej w art. 73–78 *rozporządzenia wykonawczego*, jeżeli odzyskiwanie należności, z powodu sytuacji dłużnika, spowodowałoby poważne trudności gospodarcze lub społeczne w *państwie członkowskim dłużnika*, w którym organ ten ma siedzibę, o ile przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne obowiązujące w tym *państwie* pozwalają na takie działanie w odniesieniu do podobnych wierzytelności krajowych;
- b) udzielenia pomocy, przewidzianej w art. 73–78 *rozporządzenia wykonawczego*, jeżeli pierwotny wniosek na mocy art. 73–75 *rozporządzenia wykonawczego* odnosi się do wierzytelności starszych niż pięć lat, licząc od momentu, gdy instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności został ustanowiony zgodnie z

przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi obowiązującymi w *państwie członkowskim*, w którym siedzibę ma organ wnioskujący, do daty wniosku. Jednakże, w przypadku gdy wierzytelność lub instrument są kwestionowane, za początek okresu uznaje się moment, gdy *państwo* organu wnioskującego ustali, że wierzytelność lub instrument umożliwiający wykonanie odzyskania wierzytelności nie może być już kwestionowany.

Artykuł 80 Środki zapobiegawcze

Na uzasadniony wniosek organu wnioskującego, organ wezwany podejmuje środki zapobiegawcze, mające na celu zapewnienie odzyskiwania wierzytelności w takim zakresie, w jakim pozwalają na to przepisy ustawowe lub wykonawcze, obowiązujące w *państwie członkowskim*, w którym organ wezwany ma swoją siedzibę.

Do celów wykonania przepisów pierwszego akapitu, przepisy i procedury, o których mowa w art. 73–75 i 77 *rozporządzenia wykonawczego* stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 81 Koszty

1. Jeśli odzyskiwanie wierzytelności odbywa się w drodze wyrównania określonej w art. 71 i 72 *rozporządzenia wykonawczego*, nie powstają żadne koszty wykonania.
2. Organ wezwany odzyskuje także od zainteresowanych osób i zachowuje wszelkie związane z tym odzyskiwaniem koszty, które ponosi w ramach art. 73–77 oraz 81 *rozporządzenia wykonawczego*, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi *państwa członkowskiego*, w którym ma siedzibę, mającymi zastosowanie do podobnych wierzytelności.
3. Państwa *członkowskie* powstrzymują się od wszelkich wzajemnych roszczeń o zwrot kosztów wynikających z wzajemnej pomocy, którą świadczą sobie nawzajem na mocy przepisów *rozporządzenia podstawowego* i || *rozporządzenia wykonawczego*.
4. Jeśli odzyskiwanie wierzytelności jest wyjątkowo skomplikowane i wiąże się z bardzo znaczącymi kosztami, organy wnioskujące i organy wezwane mogą uzgodnić zasady zwrotu kosztów, mające zastosowanie w takim szczególnym przypadku.
5. Właściwy organ *państwa członkowskiego*, w którym ma swoją siedzibę organ wnioskujący pozostaje zobowiązany wobec *państwa członkowskiego*, w którym ma swoją siedzibę organ wezwany, do zwrotu wszelkich kosztów lub strat poniesionych w wyniku działań, które okażą się nieuzasadnione, o ile dotyczy to istoty wierzytelności lub ważności instrumentu wydanego przez organ wnioskujący.

Tytuł V Przepisy różne, przejściowe i końcowe

Artykuł 82 Kontrola administracyjna i badanie lekarskie

1. Nie naruszając przepisów art. 27, jeżeli osoba uprawniona do świadczeń, o których mowa w rozdziałach I, II i IV tytułu III, przebywa lub zamieszkuje na terytorium innego *państwa członkowskiego* niż to, w którym znajduje się instytucja zobowiązana do wypłaty

świadczeń, to, na wniosek tej instytucji, badania lekarskiego dokonuje instytucja miejsca pobytu lub zamieszkania uprawnionego, zgodnie z warunkami przewidzianymi przez ustawodawstwo stosowane przez tę ostatnią instytucję. W tym przypadku wnioski instytucji miejsca pobytu lub zamieszkania są wiążące dla instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń.

Instytucja miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania, której zlecono na podstawie art. 82 rozporządzenia *podstawowego* przeprowadzenie badań lekarskich, przeprowadza je zgodnie z procedurami przewidzianymi przez stosowane przez nią ustawodawstwo. W przypadku braku takich procedur, instytucja ta zwraca się do instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń o dostarczenie informacji dotyczących procedur, jakie mają być zastosowane.

Instytucja zobowiązana do wypłaty świadczeń zachowuje prawo zlecenia przeprowadzenia kolejnego badania uprawnionego przez wybranego przez nią lekarza. Jednakże polecenie osobie uprawnionej udania się do *państwa członkowskiego*, w którym znajduje się instytucja zobowiązana do wypłaty świadczeń, jest możliwe jedynie pod warunkiem, iż podróż nie wpłynie negatywnie na jego stan zdrowia oraz iż koszty podróży i pobytu ponosi instytucja zobowiązana do wypłaty świadczeń.

2. Jeżeli osoba uprawniona do świadczeń, o których mowa w rozdziałach I, II i IV tytułu III przebywa lub zamieszkuje na terytorium innego *państwa członkowskiego* niż to, w którym znajduje się instytucja zobowiązana do wypłaty świadczeń, to, na wniosek tej instytucji, kontroli administracyjnej dokonuje instytucja miejsca pobytu lub zamieszkania uprawnionego. Instytucja zobowiązana do wypłaty świadczeń wskazuje instytucji miejsca pobytu lub zamieszkania zagadnienia, które należy zbadać w trakcie kontroli administracyjnej. W przeciwnym przypadku, instytucja miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania przeprowadza kontrolę zgodnie z zasadami przewidzianymi w stosowanym przez nią ustawodawstwie.

Instytucja miejsca pobytu lub zamieszkania przekazuje sprawozdanie instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń, która zleciła przeprowadzenie kontroli.

Artykuł 83 Powiadomienia

1. Państwa członkowskie podają do wiadomości Komisji dane instytucji, o których mowa w art. 1 lit. m), q) i r) *podstawowego* rozporządzenia oraz w *art. 1 ust. 2 lit. a) i b)* rozporządzenia *wykonawczego*, jak również instytucji *wyznaczonych zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym*.

2. Instytucje, o których mowa w ust. 1 powinny być możliwe do zidentyfikowania elektronicznego poprzez kod identyfikacyjny lub e-mail.

3. Komisja *administracyjna* określa *strukturę, zawartość i* sposób, *w tym wspólny format i wzór*, przesyłania danych, o których mowa w ust. 1 ■ .

4. W załączniku IV do ■ rozporządzenia *wykonawczego* podano ogólnodostępną bazę danych, zawierającą informacje, o których mowa w ust. 1. *Baza danych jest tworzona i zarządzana przez Komisję. Państwa członkowskie są jednak odpowiedzialne za wprowadzenie do bazy ich własnych krajowych danych kontaktowych. Ponadto zgodnie z wymogami ust. 1 państwa członkowskie dbają o poprawność krajowych danych kontaktowych, które wprowadzają.*

5. Państwa *członkowskie* dokonują regularnej aktualizacji danych, o których mowa w ust.

1.

Artykuł 84 Informacje

1. Komisja Administracyjna opracowuje niezbędne informacje mające na celu zapoznanie zainteresowanych z ich prawami, jak również z formalnościami administracyjnymi, jakich należy dopełnić w celu dochodzenia tych praw. Informacje rozpowszechniane są przede wszystkim drogą elektroniczną, poprzez umieszczenie ich na ogólnodostępnych stronach internetowych. Komisja Administracyjna zapewnia regularną aktualizację opublikowanych informacji.

2. Komitet Doradczy, o którym mowa w art. 75 rozporządzenia *podstawowego* może wydawać opinie i zalecenia, mające na celu poprawę jakości informacji i sposobu ich rozpowszechniania.

3. Państwa *członkowskie* zapewniają udostępnianie niezbędnych informacji osobom objętym przepisami rozporządzenia *podstawowego*, w celu uprzedzenia ich o zmianach wprowadzonych rozporządzeniem *podstawowym* i ||rozporządzeniem *wykonawczym* tak, aby umożliwić im dochodzenie przysługujących im praw.

4. Właściwe organy zapewniają przekazywanie informacji podlegającym im instytucjom i stosują wszystkie przepisy wspólnotowe, legislacyjne i nielegislacyjne, w tym decyzje Komisji Administracyjnej, w dziedzinach i na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu *podstawowym* i w ||rozporządzeniu *wykonawczym*.

Artykuł 85 Przeliczanie walut

Do celów stosowania przepisów rozporządzenia *podstawowego* i ||rozporządzenia *wykonawczego* za kurs wymiany w odniesieniu do dwóch walut przyjmuje się referencyjny kurs wymiany publikowany przez Europejski Bank Centralny.

Artykuł 86 Statystyki

Właściwe organy sporządzają i przekazują sekretariatowi Komisji Administracyjnej statystyki dotyczące wykonania przepisów rozporządzenia *podstawowego* i ||rozporządzenia *wykonawczego*. Gromadzenie danych i sposób ich prezentacji odbywa się według planu i metod ustalonych przez Komisję Administracyjną. Komisja zapewnia rozpowszechnianie tych danych.

Artykuł 87 Zmiany załączników

Na wniosek jednego lub kilku zainteresowanych *państw członkowskich* lub ich instytucji właściwych, i po uzyskaniu jednomyślnej zgody Komisji Administracyjnej, załączniki I, II, III i IV do ||rozporządzenia *wykonawczego* oraz załączniki I, VI, VII, VIII, IX do rozporządzenia *podstawowego* mogą być zmienione rozporządzeniem Komisji.

Artykuł 88 Przepisy przejściowe

Przepisy art. 87 rozporządzenia *podstawowego* stosują się do przypadków objętych rozporządzeniem *wykonawczym*.

Artykuł 89 Uchylenie

1. Rozporządzenie || (EWG) nr 574/72 uchyla się od daty stosowania niniejszego rozporządzenia.

Jednakże rozporządzenie (EWG) nr 574/72 pozostaje w mocy i zachowuje swoje skutki prawne do celów stosowania:

- a) rozporządzenia Rady (WE) nr 859/2003 z dnia 14 maja 2003 r. rozszerzającego przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo¹, tak długo jak pozostaje ono w mocy lub nie zostanie zmienione;
- b) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1661/85 z dnia 13 czerwca 1985 r. ustanawiającego techniczne dostosowanie do wspólnotowych zasad zabezpieczenia społecznego pracowników migrujących, w odniesieniu do Grenlandii², tak długo jak pozostaje ono w mocy lub nie zostanie zmienione;
- c) Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym między Wspólnotą Europejską³ i jej Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób⁴ i innych porozumień zawierających odniesienie do rozporządzenia (EWG) nr 574/72, tak długo jak porozumienia te pozostają w mocy lub nie zostaną zmienione.

2. Zawarte w dyrektywie Rady 98/49/WE z dnia 29 czerwca 1998 roku w sprawie ochrony praw do dodatkowych świadczeń emerytalnych lub rentowych pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek przemieszczających się we Wspólnocie⁵ odniesienia do rozporządzenia (EWG) nr 574/72 traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 90 Przepisy końcowe

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie sześć miesięcy od daty jego opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

¹ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 1.

² Dz.U. L 160 z 20.6.1985, s. 7.

³ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 1.

⁴ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 6.

⁵ Dz.U. L 209 z 25.7.1998, s. 46.

Sporządzono w

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

*Pozostające w mocy zasady wykonywania umów dwustronnych oraz nowe zasady
wykonywania umów dwustronnych*

(art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 2)

ZAŁĄCZNIK II

Systemy specjalne dla urzędników służby cywilnej

(art. 32 i 41)

A.Systemy specjalne dla urzędników służby cywilnej, nieobjętych przepisami tytułu III, rozdział 1 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w zakresie świadczeń rzeczowych

1.Niemcy

Versorgungssystem für Beamte (system świadczeń z tytułu choroby dla urzędników)

2.Hiszpania

Mutualismo administrativo (system specjalny dla urzędników, sił zbrojnych, oraz urzędników wymiaru sprawiedliwości)

B.Systemy specjalne dla urzędników służby cywilnej, nieobjętych przepisami tytułu III, rozdział 2 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w zakresie świadczeń rzeczowych

1.Niemcy

Unfallfürsorge für Beamte (system świadczeń z tytułu wypadku dla urzędników)

ZAŁĄCZNIK III

Państwa członkowskie dokonujące zwrotu świadczeń na podstawie kwot zryczałtowanych

(art. 62 ust. 1)

ZAŁĄCZNIK IV

Organy i instytucje właściwe, instytucje miejsca zamieszkania i pobytu, punkty dostępu, instytucje i organy wyznaczone przez właściwe organy

(art. 83 ust. 4)